

K. M. M. MUZEUM
HÍR- ÉS
NYOMD. OSZTÁLYA

Karácsonyi szám.

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falu“ Országos Földművelésügyi Osztály.)
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—08.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások“ című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre . . . . . 2 P.

Budapest, 1931.

XII. évfolyam, 53. szám.

Vasárnap, december 27

Dilágtörténelmi események küszöbén.

Írta: Schandl Károly.

A népvándorlás óta a világháboru volt a legviharosabb népmozgalom. Minden nagy háboru után évekre kiható gazdasági válság szokott következni. A napoleoni háborukat tíz éves válság követte. Minden tünet majdnem teljesen azonos a mostani válságban is, mint aminőket a napoleoni háboruk és a 48-as forradalmak után észleltek.

A világháborut követő világválság hihetetlen méreteket ölt. Most nem a legyőzöttek inségéről beszélünk. A győzők kerültek ebben az esztendőben oly katasztrofális válságba, hogy mai számítás sze-

rint most már világtörténelmi fordulatnak kell következnie. Anglia, Japán és a semleges országok pénzválsága után Amerikát és Franciaországot fenyegeti a gazdasági katasztrófa. Januárra összeül a világértelkezlet, amely az országok lefegyverzésének megkezdését akarja kimondani. Hogy nem az lesz a vége, hogy tovább fegyverkeznek, teljesen mellékes. A művelt világ még egy évig nem bírja fenntartani magát, ha a gazdasági válság súlyosbodik. Fordulatnak kell következnie.

El kell jönnie a világ megváltásának. Már hir-

Az Ur Jézus születése.
(Fra Filippo Lippi középkori olasz művésztől festménye.)

detik az új világot a megváltás előhírnökei. *Mussolini* miniszterelnök, az olasz nép hatalmas vezére, *Borah* szenátor, az amerikai nemzet népszerű vezetője, *MacDonald* angol miniszterelnök, aki csak az ímént kapott hatalmas többséget az angol néptől, *Burne* bíboros, nyilván a római világegyház fejének tudtával, egyre bátrabban és hangosabban hirdetik a heródesi békediktátum helyébe az igazságos békekötések szükségességét. A francia kormány a maga kitűnő diplomáciai érzékével maga keresi a gyakorlati megoldást.

Bennünket az érdekel legjobban, hogy a népszövetség a francia kormány tudtával már arról beszél, hogy a helytelenül szétrombolt dunai monarchia helyébe milyen vámszövetséget létesítsenek a vámszorompók eltörlésével. Hogy Olaszországgal és Ausztriával leszünk-e közös vámterületen, vagy más dunai államok csatlakoznak-e a dunai vámterülethez, még a jövő kérdése, egy azonban kétségtelen, hogy a magyar mezőgazdaság, míhelyt nagyobb területen árusíthatja terményeit és állatait, anélkül, hogy vámszorompókba ütköznie, a hét szűk esztendő után jobb idöket várhat.

A kamat leszorításával és az árverések elhalasztásával a magyar kormány már megindította a további romlás megakadályozására irányuló munkát. Az árucseré-egyezmények megkötésével, de különösen a külföldi hitelek valutában való fizetésének elhalasztásával még további jelentős segítséget biztosított arra, hogy kitartsunk addig, míg a készülő világtörténelmi események bennünket is megváltanak a soha nem tapasztalt világválság csapásaitól. Ami pár hónapja még hihetetlennek látszott, sikerült a pengő értékállandóságát megőrizni. Oly nagy eredmény ez, amelyet csak azok tudnak kellőképpen értékelni, akik át tudják gondolni, milyen rettenetes pusztulást idézett volna elő ebben az országban az infláció.

Most már csak az a fontos, hogy az üresfejű és gőzsösgyű demagógokat távoltartsuk magunktól, mert félrevezetéssel és demagógiával mindent fel lehet borítani, csak gyógyítani nem lehet. Ellenben, ha a betlehemi pásztorok hitével és a magyar földművelő nép hagyományos tisztánlátásával támogatjuk a közrendet és az ország gazdasági rendjének helyreállítását, akkor a világtörténelmi események közepette Magyarország semmit sem veszhet, csak — nyerhet.

Karácsony estéjén önzetlen szeretettel azt kívánjuk a jó magyar népnek, hogy a sorscsapások közepette emelje fel szívét és lelkét az a remény, hogy a kálváriás esztendők után a küszöbön álló világtörténelmi események meghozzák a jobb magyar jövőt!

Olvasó-, társaskörök, vendéglősök és kaszinók figyelmét felhívjuk lapunk mai számában megjelent *Pathé* hirdetésre és megjegyezzük, hogy állandó keresetet jelent egy ilyen gép felszerelése, ami egy fillérbe sem kerül. Ezzel a géppel olcsó mozilátást lehet tartani minden üzembőltség nélkül. A cég díjmentesen elszállítja a gépet a kívánt helyre, felszereli és üzembe helyezi, csupán a műsorért fizetendő kölcsöndíj. Bővebb felvilágosítást ad a *Vasárnapi* kiadóhivatala, Budapest, VIII., József-körút 5.

A Kormányzó Ur hadirokkant-jelvényt alapított.

Horthy Miklós Kormányzó Ur a világháború és az azt követő idökbén megrokkantak becsülésének előmozdítása céljából még ez év március hó 31-én kelt magas elhatározásával „*Hadirokkant-jelvény*“-t alapított.

A hadirokkant-jelvény aranyozott fémből készült H. R. betű, amelyet babérkoszoru övez. A babérkoszoru felső részét a magyar szentkorona díszíti. A jelvényt a sebesült éremmel rendelkező hadirokkantok a sebesült-érem szalagjára erősítve viselhetik. Egyéb rokkantok a háborús emlékérem szalagján viselik a rokkant-jelvényt. A hadirokkant-jelvény alapszabályainak végrehajtása ügyében *Gömbös* Gyula honvédelmi miniszter a hivatalos lap december hó 20-iki számában megjelent rendeletében intézkedik. A hadirokkant-jelvény adományozása iránti kérelmet a községi elöljáróságnál, megyei és törvényhatósági városoknál pedig a polgármesternél kell előterjeszteni.

Minden magyar ember őszinte örömmel köszönti a hadirokkant-jelvényről szóló rendelkezést, amely meghozza a megbecsülést azoknak, akik a világháború folyamán vértüket áldozták a hazáért. A hadirokkant-jelvény kiadása az első lépés ahhoz, hogy az ország megbecsüli fiait, akik érte küzdöttek és reméljük, hogy az első lépés ahhoz is, hogy a hadirokkantok járadékait és a vitézségi érmeik pótdíjait is hamarosan rendezik.

Siró kismadarak.

Ma már sok vidéken madáretetőikkel védik, táplálják, mesterséges fészekodukkal szaporítják a gyümölcsösök kertek, a szőlők, a berkek, ligetek féregirtó hasznos kis madarait... Ott és az ilyen helyen nem is sirnak, nem is panaszkodnak könyörtelen téli éhpusztulásra itélten a kedves kis szárnyasok, akik az enyhébb idökbén énekükkel gyönyörködtetnek, féregirtó táplálkozásukkal pedig felebecsülhetetlen hasznos védelmezői minden nemes gyümölcsösnek, minden szép magyar ligetnek.

Az iskolákban már sokhelyütt elrendelték a „madárnap“ ünnepét is. Az énekes madarak hasznosságáról, értékéről ilyenkor szép dicséreteket mondanak a tanítók. Az énekes madaraknak ezt a dicséretét, ezt az értékelését ki kell vinni az életbe, bele kell ültetni a lelkekbe, legalább is az olyanoknál, akik életüket a szabad természetben élik le, akik a földműveléssel, akik a kertészkedéssel foglalkoznak és kint a szabadban a föld leggyönyörűbb ősemleri foglalkozását üzik. A világhíres gyümölcsenyésztő kecskeméti magyarok például — maguk hasznát is átértvén — a téli madáretetőikkel, a sok kedves madárvédő és szaporító mesterséges fészekodukal betelepítették egész fejedelmi nagy, széles határukat. Helyi lapjaikban állandóan cikkeznek és tanítgatnak az énekes madarak védelmének jelentőségéről és finom eszközeiről.

Oh, nincs is annál gyönyörűbb, édesebb muzsika, mintha júniusi hajnalokon a kecskeméti, szegedi gyümölcsösök kertekkel rakott, nemes gyümölcsfák erdőségeivel teleültetett pusztai tanyaságokon, a gyümölcsösök, szőlőkertek, tanúk sok, sok ezernyi holdjain az ezer meg ezer temérdek kismadár mind egyszerre énekelni kezd. Füttyülnek, csicseregnek, csattognak, trilláznak, pittyegnek... És midőn a nap első sugarai aranyiros fényben szétáradoznak az égalján, a madársereg rázendíti és a teljes napjöttéig zengeti a hálaadó himnuszot... Az Istenség ennél meghatóbb dicsőítő énekét soha, sehol, sem operaházban, még a templomokban sem hallottam.

A Domaszéken, a szegedi Alsótanyaság csodaszép gyümölcsösök kertjében hallottam, élveztem a felejthetetlen himnuszot... Meghatódtam lelkemben azóta szünetlenül bent énekelnek és dalolgatnak a domaszéki kis énekesmadarak... Szeressétek, óvjátok, istápoljátok tehát, testvéreim, ti is ezt a hasznos, ezt a gyönyörű tündérnépet!

MÓRIC PÁL.

Reményteljes jelenségek mutatkoznak a kibontakozás felé, mondotta Schandl Károly dr. devecseri beszámoló beszédében.

Schandl Károly, az OKH alelnök-vezérigazgatója, a devecseri kerület országgyűlési képviselője, az elmúlt héten a devecseri gazdakörben hosszabb beszédben ismertette választói előtt a gazdasági válság alakulásának esélyeit s nagy érdeklődés mellett mutatott rá a kibontakozás lehetőségeire. A dunántúli főleg állattenyésztő országrészt az állatárak zuhanása a pénzügyi válsággal egyidőben sujtotta, ami a Dunántúlt különleges nehéz helyzetbe hozta. A válságot demagógiával nem lehet gyógyítani, csak súlyosbitani lehet. Az inflációt minden áron el kell háritani, mert az megsemmisítené az országot. Hét éve más volt a helyzet. Akkor hosszulejáratu kölcsönt lehetett szerezni a valuta újból való stabilizálására. A mai világpiacon erre semmi kilátás nem lenne. Különben is minden remény megvan, hogy a külföldi hiteleknek külföldi valutában való törlesztését hosszabb időre sikerül kitolni, a külföldi hitelezőkkel egyetértésben. Ez oly kedvező fordulatot jelent a pénzügyi válságban, ami egyszerre megjavítja nemcsak a Nemzeti Bank helyzetét, de a külföldi valutakészletünkkel való gazdálkodást is. Egyszerre kétségtelemné válik a pengő stabilitása külföldi viszonylatban is. Szabadabban lehet az exportváltásokat kezelni s megszűnik az exportörök hátrányos helyzete az importörökkel szemben. A német piac tíz év után rövidesen újból megnyílik állat-

kivitelünk számára s a csereegyezmények, amelyek a tarifális kereskedelmi szerződéseket felváltják, a mezőgazdasági kiviteli lehetőségeit szintén fokozzák. Ezekre a kedvező kilátásokra vezethető vissza nyilván a dunántúli piac legujabb javulása is, ami a legutóbbi devecseri és pápai állatvásárokon megnyilatkozott.

Középeurópa gazdasági szerkezetében, de talán egész Európa alakulásában nagy változások előtt állunk. A küszöbön álló pénzügyi gazdaságpolitikai fordulat lehetővé teszi, hogy gazdaságilag kitartsunk, míg a történelmi események elkövetkeznek, melyekben Mussolini miniszterelnök külpolitikáján kívül Borah amerikai szenátor, Burne angol bíboros, MacDonald angol miniszterelnök legutóbbi fellépésének is nagy befolyása lehet a magyar igazság és a középeurópai nemzetek igazi kibékülése javára.

Schandl Károly nagy tetszéssel fogadott fejtegetései után Alasz Miklós plébános mondott nagyhatású beszédet, majd az iparoskörben Kovács István elnök üdvözölte a kerület népszerű képviselőjét, aki a kisiparosság adóügyi panaszaát hallgatta meg.

Itt említjük meg, hogy a devecseri járás segítő-bizottságához Schandl Károly 800 pengő áru szövetet juttatott el a szegény gyermekek karácsonyi felruháására.

16-17 filléres, esetleg ennél magasabb ára lesz a kifőzésre váró bornak.

A kifőzést a központi szeszfőzdék végzik. — Óvatosságot a borügynőkkel szemben!

Jelentettük már, hogy a Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete és a bortermelők más érdekképviseleti szervei, valamint az ipari szeszgyárak (szeszkartel) között folytatott tárgyalások befejeződtek és így már legközelebb hozzákezdének 350—400.000 hl. alacsonyabb szesztartalmu bornak borpárlattá való kifőzéséhez. Az így előállított szeszmenyiség az ipari szeszgyárak kontingensének terhére esik s azt a gyárak kifőzés után készpénzen nyomban át is veszik, viszont a gyárak ezt ecetkészítésre, esetleg likőr- és rumgyártásra használhatják fel.

Az ideai bortermésből, melyet egyes becslések 3,500.000 hektoliterre, más becslők viszont ennél jóval többre tesznek, nagyobb mennyiség is kerülhetett volna ipari feldolgozásra. Viszont a szeszgyárak nyersanyagát: a burgonyát, melaszt és tengerit felhasználhatták volna a gazdák állat-hizlalási célokra, ami a mezőgazdaságra jóval több hasznot jelentene. A karácsonyi segítség tehát nem valami túlságos nagy, de mégis segítség, mert maga után vonja a jobbminőségű borok árának emelkedését, az észszerűbb pincekezelést.

A kifőzés után átvett szesz árát a szeszgyárosok megszabták, hozzávetőlegesen tehát már most megállapíthatjuk, hogy a termelők mennyit kérhetnek a szeszfőzőktől eladott boraikért. Miután a szesz előállítási költsége is pontosan meg van szabva, a bor ára Maligand-fokokként 1.6—1.7 filléreként, esetleg magasabban, fog alakulni. A szüreti 4—8 filléres árakhoz viszonyítva tehát a literenkénti 16—17 filléres, esetleg ennél is magasabb áru bor jelentékeny haladás, bár ez sem fedezi a termelési költségeket, de közel 400.000 hektoliter bornak a közvetlen fogyasztás alól való elvonása maga után vonja a borárak előrelátható további emelkedését.

Értesülésünk szerint a borpárlatot a szövetkezeti központi szeszfőzdék fogják kifőzni. De ott — és csakis ott — ahol gazdaságos kifőzésre nincs megfelelő műszaki berendezés, meg fognak bízni párlatkészítéssel arra alkalmas mezőgazdasági szeszgyárat is.

Előrelátható, hogy a megállapodások széles körben való közzététele után a közvetítők részéről megindul a kereslet a bor után s ennek különösen megszorult kisemberek vállalhatják a kárát, mert több mint bizonyos, hogy a borkupecek nem fogják megadni a borért azt az árat, amit a megállapodások szerint a termelő jogosan igényelhet.

Karácsony-este a kórházban.

Legjobb lenne tehát, hogy amint hivatalos hirdmény jelenik meg a dolgról — s ezt minden községhezán közzéteszik — a termelők előzetesen összeírják borkészleteiket s együttesen fordulnak a községi elöljáróság, vagy valamely helyi fogyasztási és hitelszövetkezet útján a legközelebbi ilyen párlatkészítéssel megbízott központi szeszfőzőszövetkezethez. Valószínű azonban, hogy a megállapodásban a bortermelők számára lehetőség nyílik arra is, hogy egyenként felajánlhassák boraikat a szeszfőződének.

A magyar szőlősgazdák érdekképviseleti szervei által kiharcolt fentebbi eredményt a *magunk részéről nem tartjuk teljesen kielégítőnek*. Már a képviselőválasztások idején szó volt arról, hogy egy millió hektoliter, esetleg ennél is több bort főznek ki borpárlattá. A szeszgyárosok macacs magatartásán azonban, úgy látszik, meghiúsult minden igyekezet, így tehát a karácsonyi segítség meglehetősen sovány a tengődő magyar bortermelés számára. A közmondás szerint azonban ajándékmárhanak nem szokás a fogát nézni, fogadja el tehát a karácsonyi ajándékot a szőlősgazda-érdekeltség, ámde vonja le a dolog tanúságait. Szervezkednie, erőteljesebben szervezkednie kell a magyar szőlősgazdáknak, a szőlő- és borgazdasági alkalmazottaknak, a szőlőmunkásoknak. Alakítsanak helyiszervezeteket, amely lépjen szoros kapcsolatba az országos egyesülettel. Az erkölcsi erőben meggyarapodott szőlősgazda-érdekeltség könnyebben tud jogos kívánásainak érvényt szerezni, tud a maga száz baján segíteni.

Hírek vannak egyébként arról is, hogy a *közeljövőben bizonyos adókönnyítésekkel támogatják a szőlősgazdákat*, egyelőre azonban csak a fentebbi kis karácsonyi segítségről számolhattunk be. (D. Cs. Ö.)

A „Vasárnap“ ajándéknaptárát mai számunkhoz mellékeljük.

Mint már jelentettük, a „VASÁRNAP NAPTÁRA“ elkészült és mai számunkkal megküldöttük előfizetőinknek. A nyolcvencs csinos kiállítású naptár, mely valószínű tárháza a vonzó modorban megírt ismeretterjesztő cikkeknek és a szebbnél-szebbszórakoztató olvasmányoknak, bizonyosan teljes mértékben kivívja olvasóink tetszését és a hosszú téli esték igazi gyönyörűsége lesz.

Természetesen csak azoknak az előfizetőinknek küldhettük meg az ingyennaptárt, akik nincsenek hátralékban az előfizetési díjakkal. Kérjük tehát a t. hátralékos előfizetőinket, sürgősen juttassák el hozzánk az előfizetési díjakat, nehogy megfosszák magukat e pompás ajándéktól. Amint a hátralékos előfizetési díj berkezik, nyomban postára adjuk a naptárat.

Végül olvasóink szíves tudomására hozzuk, hogy ujonnan belépő előfizetőink számára is megküldjük az ingyennaptárt. Éppen azért kérjük, hogy — előfizetőgyűjtő munkásságuk során — hívják fel erre a körülményre ismerőseik és barátaik figyelmét.

A KIADÓHIVATAL

Budapest, VIII., József-körút 5.

Uj dijszabás a MÁV-nál.

A magyar királyi államasutak igazgatósága január hó 1-től kezdődően új személydijszabást léptet életbe, amely az eddigi érvényben lévő rendelkezések mellett az utazóközönség érdekében több lényeges újítást foglal magában. A dijszabás egyik legfontosabb intézkedése az *éves féléru bérletjegyek életbeléptetése*. Az új féléru-bérletjegyekkel négyszáz kilométerig szabadon választható vonalakon féléru bérletjegy ára 200 pengő, a második osztályu bérletjegyé 150, míg a *harmadik osztályu bérletjegy ára 100 pengő egy évre*. A féléru bérletjegyekkel az utazóközönség régi kívánsága teljesült. Nagyjelentőségű az a kedvezmény, amelyet a MÁV a *munkás hetijegyeknél vezet be* az új esztendőben. Az olcsó heti munkásjegyeket *nemcsak az ipari munkások válthatják ki, hanem igénybe veheti minden testi munkás, tanonc, vagy napszámos*, aki valamely cégnél, vagy üzemben rendszeresen dolgozik. A munkás hetijegyekhez ezentul arcképes igazolványokat adnak. Az arcképes igazolvány egy évig érvényes. Fontos újítás a dijszabásban még az is, hogy az eddigi is érvényben lévő havi bérletjegyeknél január hó 1-től kezdődően megengedték az utazás félbeszakítását.

Sportkezelmények és leventegyesületek társasutazás alkalmával meghatározott utaskétszám mellett az *eddigi harmincszázalék kedvezmény helyett ötven százalékos kedvezményt élveznek*, azonkívül tizenöt részvevő esetén a vezető teljesen ingyen utazhat. A hétfégi jegyeknél az eddigi érvényben lévő kedvezményt tartotta fenn az igazgatóság.

Agyonlőtt egy rendőrt egy angyalföldi betörő.

Borzalmas rendőrgyilkosság történt december hó 19-ére virradó éjszaka a fővárosban, ahol az *Angyalföld* egyik utcájában egy betörés után *Horvát István* rovtmultu csavargó agyonlőtte *Sinkó József* rendőrtörzsőrmestert. *Horvát két cinkostársával az éjszaka folyamán kirabolta Sárközi István fűszerüzletét*. A rablott holmit a betörők *Deák Ferenc* orgazdához vitték. Az orgazda felbujtására a rablók még az éjszaka folyamán kétszer visszatértek a kifosztott üzletbe, ahonnan több hátizsák árut szállítottak át Deákhoz. A *második visszatérés után a rablók munkájára figyelmen lett Sinkó József* rendőrtörzsőrmester, aki éjszakai szolgálatát végezte, kerékpárján cirkált a környéken. *Sinkó rákiáltott a betörőkre*, akik közül kettő a rendőr felszólítására futásnak eredt, azonban *Horvát*, akit a rendőr kabátjánál megragadott, rátámadt *Sinkóra*. A rendőr kardjával védekezett, majd pedig, amikor látta, hogy nem bír a betörővel, revolvért rántott. *Dulakodás közben Sinkó földre ejtette revolverét*, amit a betörő felragdolt és *azzal fejbeszította a rendőrt*, majd *pedig agyonlőtte*. Gyilkosság után *Horvát* magára vette még a rablott holmival telt hátizsákot és elvitte az orgazdához. A gyilkosságot hajnalban vette észre a fűszeres cselédeleánya, aki azonnal fellármázta a környéket. A gyilkosság színhelyére kiszállt rendőri bizottság azonnal széleskörű nyomozást indított a rabló kézrekerítésére. *Félnapi munka után siker koronázta a rendőrség munkáját*, mert a detektívek a talált nyomok alapján *este hat órakor elfogták a szerencsétlen rendőrgyilkost*, *Horvát István* rovtmultu csavargó személyében. *Horvát* bevallotta a gyilkosságot és megnevezte büntársait, akit a rendőrség másnap az orgazdával együtt elfogott. *Horvát István a rendőrség letartóztatta, a gyilkos társaival együtt statáriális bíróság elé került*, amely büntőnek mondta ki *Horvát István* szándékos emberölés és hatósági közeg elleni erőszak büntetésében és a statáriális rendelkezések szerint ezért kötéldíltali halálra ítélte. *Kedd este félnyolc órakor Horvát Jánost felakasztották*.

A meggyilkolt rendőr harmincegy esztendő volt, nős, családos ember, aki már többször fogott betörőt és tolvajt. A *rendőrfőparancsnok intézkedésére a hősihalált halt rendőrt gyászpompával temették el*.

Székelési zavarok, bélgörcs, puffadtság, gyomor-szédülés, izgalmi állapotok, szividegesség, félelemérzés, bódultság és általános rosszullet esetén a természetes „*Ferenc József*“ keserűviz a gyomor és bélcsatorna tartalmát gyorsan és fájdalom nélkül kiüríti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez. Korunk legkiválóbb orvosai a *Ferenc József* vizet úgy férfiaknál, mint nőknél és gyermekeknél teljes eredménytel alkalmazzák. A *Ferenc József* keserűviz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Magyar ember
magyar cégtől vásárol

minden hangszer,
melyet a legfinomabb minőségben és legolcsóbb árban

REMÉNYI MIHÁLY
hangszertelepe szállít.

Budapest, VI./29. Király-utca 58.

Kérje most megjelent új árfegyzékemet.

A Hutter-gyár minden mázsa lenmagtermés után 8 pengőt követel vissza a sárréti gazdáktól

Egy hét holdas gazda adója 210 pengő. — Hogy lesz Grosz-uragéknaál egy kiló szalonnából egy liter főzelék?

Sárrét, december hó.

A magyar Alföld egyik jellegzetes vidéke a régi, nagy Sárrét, mintegy négy évtized óta eke alá tört, meszszenyülő pusztáival. Valamikor óriási mocsártenger volt itt, az acélos buzát és cukorrépat termő hatalmas uradalmi táblák helyén, félkaréjban körülveve a mocsárrengeteg szélén épült községektől. Szerep, Sárrétudvari, Biharagyabajom azelőtt halász, pákás lakosai ma részben kigazdák, részben a nagy uradalmakban foglalatok munkások és törpebirtokosok, akik közül az öregebbek könnyes szemmel gondolnak vissza azokra az időkre, amikor a végtelenbe nyúló mocsárvilág sokkal gondtalanabb megélhetést biztosított a mainál.

Ez a vidék ma a legszivarabb és legszánalmasabb anyagi viszonyok közt küzd a mindennapi megélhetésért. Sorozatos csalódások érték itt az embereket, a birtokosokat épügy, mint a munkásokat, akik már féleve mindent megpróbálnak, mert nem tudják, nem fenyegeti-e újabb veszély maradék vagyonkájukat.

A kartel és a len.

Legtöbbit a lentermelés, illetve értékesítés körül szerzett rossz tapasztalatokról beszélnek. Ebben a három községben, ugyszólván mindenki, akinek van néhány hold földje, az elmúlt két-három esztendőben lent is vetett, mert ez jóval jövedelmezőbbnek látszott, mint akár a buzatermelés, vagy az állattenyésztés. Egy-két évig meg is találták számításukat, az ideai esztendő azonban teljes csalódást hozott. A Hutter-gyár 35 pengős előleget adott minden métermázsa lenmagtermés után és a végén 27 pengővel számolt el. Minden mázsa után tehát 8 pengőt követel vissza és perrel fenyegetőzik, ha a különbözetet a gazdák vonakodnának visszafizetni.

— A kartel csunyán elbánt velünk, — panaszoja egy sárrétudvari gazda. — A szerződéssel ugyan kijátszott bennünket. Amikor a gyár 27 pengővel számolta el a lenmag árát, ugyanakkor Püspökladányban 40 pengőért tudtuk volna értékesíteni. A gyár megbizottja egyenesen félrevezetett mindnyájunkat. Elárulta, hogy az általunk termelt lennel a gyár nagyon megvan elégedve, azt nem ipari célokra használja fel, hanem vetőmagnak értékesítette a múlt évben is, ezért rábeszélte bennünket, hogy teljes tisztaságu magot szállítsunk. Igérte, hogy ebben az esetben — a szerződési áron felül — mázsánként 4 pengő külön megtérítést kapunk. Mi kifogástalan magot szállítottunk, de a gyár hallani sem akar megbizottja ígéretének teljesítéséről. Pedig a vetőmagot ők 40—50 pengős áron kényszerítik rá a lentermelő gazdákra és kötelezik őket, hogy a gyár által adott vetőmagot használják fel, amely után az elszámolásnál külön kamatot is szednek. Bennünket mégis 27 pengővel fizettek ki és a tetejében még perrel fenyegetőznek.

— A szállítási költséggel is becsaptak, — mondja egy másik termelő — Budapest helyett a gyári szállítási költséget vonta le a gyár, pedig a szerződésből mindenki azt gondolhatta, hogy a mi vidékünkön a gyár budapesti raktáráig kell a vasúti fuvar viselnünk.

Bár hosszas huzavona után megegyezés jött létre a gyár és a termelők képvisellete között, amely egy évi fizetési halasztásról szól, mégis igen nagy az izgalom ezekben a községekben és sokan vonakodnak az egységset aláírni.

— Megjártuk mi, kérem, mindennel — mondja a körülöttem állók egyike. — A kukoricára is ráfizettünk, amelynek mázsájáért a Futura 12 pengős előleget adott és a végén nyolc pengővel számolt el. Négy pengőt vissza kellett fizetnünk minden métermázsa után. A buzát is eladatták velünk hatpengős áron, hogy fizethessük a kamatot, meg az adót és ma már 13 pengő a buza ára, amikor a magunk kosztjára is alig maradt már. Persze a bankok és a nagykereskedők raktárai tele vannak buzával, amelyen kétszer annyit fognak keresni, mint amennyiért tőlünk megvásárolták. Mindenfelől elkéseredett kifakadásokat hallani. Ráfizettek itt mindenre, akármirehöz fogtak.

— Az állami akciókban sem volt köszönet — magyarázza egy pirosarcu magyar. — Amikor kifogyott 1929-ben az őszi vetésünk, összeírták a községben, hogy kinek, mennyi tavaszi vetőmagra van szüksége. Mindnyájan azt gondoltuk, hogy pénzbeli segítséget kapunk, amelyből elpusztult vetéseinket pótolhatjuk. Ehelyett természetbeni vetőmagot szállítottak, még pedig 40 pengős áron métermázsnként. Így természetesen nem akartuk átvenni, mire előfordult, hogy az egyik gazdatársunknak a háza elé rakták le az igényelt vetőmagot, amit reggelre elloptak és bár az árpát nem vette át, az árát mégis követelik rajta. Ebből is még sok hátralék áll fenn, mit állandóan sürgetnek rajtunk.

Az adóra terelődik a szó. Ma már ezen a téren az emberek tul vannak a kétségbeesésen és szinte egikedvűen beszélnek arról a megdöbbentő eljárásról, amely az adóbchajtások körül folyik. De látszik rajtuk, hogy belül, elfojtva, mélységes elkésereedés viharzik és már szavakat sem találnak nagy-nagy sérelmeik kifejezésére.

Tíz-fizenőt számos állat a község istállójában — adóra.

Földhözragadt munkás- és kisbirtokos családok utolsó reménysége egy-egy tehén, vagy ló kerül adótarozásuk fejében a

... és egyéb kívánságod
nincs?

de igen
-a legszebb karácsonyi ajándék
számomra egy villamos
SINGER VARRÓGÉP
lenne.

Kedvező fizetési feltételek.
SINGER VARRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Budapest, IV., Semmelweis-utca 14. Budapest, II., Corvin-tér 1. Budapest, VI., Andrásy-ut 33. Budapest, VII., Rákóczi-ut 18. Budapest, VII., Rákóczi-ut 68. Budapest, VIII., Baross-utca 86/88. Budapest, X., Belső Jászberényi-ut 14.

község háza istállójába. A községi vezetők szíve, lelke vérzik, amikor a pénzügyi hatóságoknak kegyetlen rendelkezéseit végre kell hajtani. *Tíz-tizenöt számosállat is be van kötve egyszerre a község istállójában.* Van nagy lóvás-futás a faluban tíz-tizenöt pengőért, hogy a lefoglalt állatokat kiválthassák. De ki tud ma kölcsön adni? És nincs kegyelem annak, aki fizetni nem tud. *Az állatokat elhajtják a szomszédos községbe és ott árverezik el, mert helyben nem akadna rá vevő.*

Hyen szomorú kínálat mellett nincs is az állatnak komoly ára. Késérői nevetéssel újságotják, hogy *egypár lovat 30—40 pengőért is lehet venni, tehát majdnem annyi az ára, mint amennyi közmunkaváltságot kell fizetni egypár iga után.*

Az adóterhek valóban elviselhetetlenek. Szerepen egy kisgazda két katasztrális hold föld és egy ház után a következő adókat fizeti: földadó 25.34 P, házadó 14.56 P, rokkantadó 0.60 P, községi betegápolási pótdadó 6.53 P, utadó 5.70 P, kereseti adó 0.90 P, községi pótdadó 39.9 P (ez most százszázalékos, a jövő költségvetési évben azonban 127 százalékra lett felemelve), ké-ményseprési díj 7.20 P, a községi legelőn három jószág után

legeltetési díj 49 P, közmunkaváltság 30 P, kamarai illeték 0.66 P, társulati vízszabályozási illeték 29.66 P. *Ez összesen 210.06 pengőt tesz ki.*

Ehhez alig kell megjegyzés. Ennek az embernek 20 méter-mázsza búzát kellett eladni, — bolettával együtt — hogy csak az adóját kifizethesse. Ez az idén három és fél katasztrális hold termésének felelt meg. Hogy miből élnek ezek az emberek és a hozzá hasonlók, ez rejtély, még a magyar földműves csodálatos igénytelensége mellett is.

A házhelyrendezés során *Faksz-kölesönből* épült, külsőleg csinos házak, hideg, fűtetlen szobáiba szórt szalmán pedig rongyokba burkolózva hevernek a még elesettebb magyarok: a mezőgazdasági munkások családtagjai. Így telenek át azok, akik még megérik a tavaszt, hogy újra kezdhessék sárbaragadt, nyomoruságos életüket. Talán a *közalapítványi földön gazdálkodó Grosz-uraság megint ad nyolcvanfilléres napszámat és ha megtagadja is a kialakított heti egy kiló szalonna kiadását, ad helyette egy liter főzeléket, mint ezen az őszön tette.*

Ez is több a semminél . . .

Kerék Mihály.

Aki még idegenben eltöltött harminc év után is a régi szeretettel csüng hazáján

Egy magyar származású svájci nyomdász levele.

Érdekes levelet hozott a napokban az Országos Központi Hitelszövetkezethez, Wanke Gusztáv elnöki osztályfőnök címére a posta. A levelet Baselből, Svájcban írta egy magyar származású nyomdász s érdemesnek tartjuk nemcsak a levelet, hanem annak érdekes előzményeit is lapunk olvasóival megismertetni.

Amikor a nyár folyamán a Nemzetközi Szövetkezeti Tanfolyammal kapcsolatban a tanfolyamon résztvevő magyar hallgatók megtekintették a baseli fogyasztószövetkezeti központ nagyszerűen berendezett nyomdáját, a nyomda egyik üzemvezetője, egy rokonszenves megjelentésű nyomdász munkás örömtől felcsillanó szemekkel és valóságos elragadtatással lépett a tanfolyam magyar hallgatóihoz, amikor magyar beszédüket hallva, megtudta, hogy honfitársakra talált.

— Én is magyar vagyok uraim, *Krumenacker* Károly a nevem, Torontál-megyei, *nagybecskereki* születésű vagyok s már 33 éve dolgozom itt Svájcban — így üdvözölte a derék, idegenbe szakadt magyar munkás a szövetkezeti tanfolyam magyar kiküldötteit és elmondotta, hogy mint egészen fiatal nyomdászinas került ki Svájcba, ahol német tudása révén könnyen elhelyezkedett s végleges alkalmaztatásra a baseli fogyasztószövetkezeti központ nyomdaüzemében talált. Jellemző a svájci munkások magas élet-színvonalára és jólétére, hogy *Krumenacker* Károlynak, mint vezető nyomdásznak *mintegy évi 11.000 pengő jövedelme* van s így nem csodálható, hogy az évek folyamán *Basel* mellett egy igen csinos, 6 szoba, konyhából, fürdőszobából álló és az összes mellékkeliségekkel ellátott *családi házat* építhetett magának.

E derék magyar munkás több mint három évtizedes külföldi tartózkodása ellenére sem feledkezett meg egykori magyar hazájáról és a tanfolyam magyar hallgatói előtt megható szavakkal ecsetelte, mennyire fáj neki az ország szomorú sorsa és megcsönkítése.

Krumenacker Károly, úgy látszik, a magyar honfitársakkal való találkozásáról sem felejtkezett meg, mert a napokban *Wanke* Gusztáv, az OKH elnöki osztályának főnöke, a következő levelet kapta tőle:

Gyűjtsünk új előfizetőket a „Vasárnap” részére!

Reinach, 1931. december 14.

Igen tisztelt Osztályfőnök Ur!

Nagy örömmel olvastam b. levelét, amelyet nekem méltóztatott írni. Mikor *Freidorfban* jártam, odahoztam a feleségemet is, mert meg akartam őt ismertetni a magyar urakkal. Ha nem is tud magyarul beszélni, mégis mindig örül, ha magyar embert láthat. Januárban a baseli városi kaszinóban *Berényi* cigányzenekart hallgattuk és akkor is úgy megfogták a magyar zene gyönyörű hangjai és nagyon sajnálta, hogy nem tud magyarul beszélni. Mindig azt mondja:

„Ha a többi magyarok is olyanok, mint amilyenek azok, akiket 5 mostanáig megismert, akkor nagyon kár azért, hogy ennek a népnek most olyan szomorú a sorsa.”

Nagyon szeretjük volna Önöket meghívni, hogy nézzék meg saját házukat, hogy meggyőzzük Önöket arról, hogy a munkálkodó és takarékos magyar még a külföldön is jól megélhet.

A berni embernek van egy jelszava, mely a következőképpen hangzik magyar fordításban:

„Aki nem enged, az nyerd.”

Ezzel a mondattal *szegény Magyarország* is gyűzni fog, ha nem enged. A millenniumi kiállításon azt a nótát énekelte egy kisleány:

„Ezer esztendője annak, hogy a magyarok itt laknak, most akarják, most akarják kiirtani, de az Isten, a jó Isten nem engedni.”

Ugy lesz a jövőben is! Nem fogja a jó Isten megengedi, hogy ennek a takarékos és munkálkodó népnek a sorsa örökre oly szomorú legyen, mint mostanában.

Szerencsés ünnepnapokat és boldog újévet kívánok Önöknek, valamint a többi uraknak, akiket volt szerencsém megismerni.

Szívélyes üdvözlettel

Krumenacker Károly.

U. i.: Én 1898 óta Svájcban élek és azóta ritkán volt alkalmam magyarul írni, azért kérem szíves elnézését a helyesírási hibáimért.

Ime *Krumenacker* Károly kimagasló példája a derék, józan gondolkodású magyar munkásnak, akit sem a több mint három évtizedes távollét, sem a nemzetközi szocializmus agitációja nem tudott régi hazájától eltéríteni, melyre most is őszinte szeretettel és rajongással tekint vissza. Adná Isten, hogy az ő példáját kövessék nemcsak az idegenben, de az itthon élő magyar munkások százezrei is!

A fanyán azért dolgozik a nép, hogy megéljen, de nincs ráérő ideje — élni.

Prónayfalva, december hó.

Végtelen pusztá. Az ég valósággal ölelkezik a földdel. Barna szőlősorok között járunk *Prónayfalván*. Új község. Még csak a magja van, de már is hatalmas munka megy benne e mostoha birodalom megmentésére.

Vadlibák szállnak fölöttünk. Hideg lesz, — mondogatja kocsisom — mert észak felé szállnak. Ragyogó napfény zuhog a fekete barázdokra. Tavasz a télben. A messzeségben tanyák üldögélnek. Fehér faluk úgy világít, mint a szentjánosbogár éjjel. Szétszórta, mint maga a nemzet. Pedig lakói kemény, acélos, munkabíró magyarak, akik turáni módra verekednek a buckákon. Dolgoznak inaszakadásig, hogy megéljenek és élni mégsem érnek rá a — dologtól. Magyar sors. Állni az élet csapásait ott, ahol a föld alig adja ki a magot. És mégis turják, furják a homokot, mert a lelkük huzza feléje.

Ünnepnap van. A ház előtti kis padokon üldögélnek a gazdák. Szemük uralja a vidéket, a pusztá birodalmát, ahol csak egy Petőfi képelete találhatott szépet. Az uton egy kis leány libákat hajt. A szomszédos piacra viszi. Gyalogos, szekeres tanyások vágnak el mellettünk. Az Alföld mártirjai, akik a világtól elszórva élnek a tanyák világában.

A nagy tarkaságban, mint Mózes tüzes oszlopa, egy világít a *Kulturház* vörös teteje, ahol megalkuvást nem ismerő munka folyik mindazért, amit elvesztettünk.

Buckák között kinlódó nép

— Igen. Bucka, ez a mi világunk — beszél *Sántha* Mihály, a kitünő főjegyző — mely ugyancsak próbára teszi az embert. Huszonkétezer hold a határunk. Nagy darab föld, de sok munkát is ad. Meg kell dolgozni azért a kis eleséért, ami kijön belőle. Küzdünk a homokkal, amely háladatlan, mert ha nem fogjuk meg, hát a magyet egyszerűen tovaszáll. Ezért borítjuk be a szántások tetejét szalmával, hogy bírja a szél rohamát, amely ugyan csak veri néha a határt.

— Mindenki a maga terhét érzi legjobban — teszi hozzá *Diskai* László tanult, iskolázott birtokos, aki fiatal cselekvő erejével és tudásával valóságos irányítója a nép gazdálkodásának. — Oázis vagyunk a homoktengerben, ahol öles léptekkel és széles mederben megyünk előre és a gazdasági új élet magvait hintjük el a nép között. Figyeljük a buckát, keressük, mi terem meg jobban benne és arra tanítjuk kenyerestársainkat.

— Buckák között kinlódó nép vagyunk — mondja *Csiszár* Béla, a fiatal, agilis plébános, aki lelki vezetője és szétszórta magyarságnak. — Kenyerünk javát a rozs adja, mert ez a föld mást nem igen terem. Ezzel azonban bajban vagyunk. Mert ugyan felment 18 pengőre mázsánként az ára, de már sajnos a gazdáknak nincs. Eladták, amikor olcsó volt és most visszaveszik dupla áron. Ujabbban a prónayfalviak a *gyümölcstermelésre* rendezkedtek be. Tizennégyezer alma-, barack- és szilvafát ültettek el.

— Megpróbálnak mindent gazdáink, — folytatja a főjegyző — mert a homok csalafinta és termést nehezen ad.

Főjövedelem: a pulyka.

— Ez a főjövedelem. 800 tanyánk van, ahol 400 pulykatenyésztéssel is foglalkozik. Ha a föld nem terem annyit, amennyi kell, hát pótoljuk egy kis aprójószággal — beszélnek a gazdák. — Szívesen bibelődünk vele, mert kényes jószág, de — hála Isten — hasznát is látjuk. Most december havában huszezer darab pulykát vitt el tőlünk a *kecskeméti Schneider-cég*. Jó árut adunk, hát eljön érte

autóval. És amint az ujságban olvassuk, az angoloknál is becsülettel állja meg a helyét a mi pulykánk. Átlagban 50—150 darab van egy-egy gazdának. Tetemes pénz ez, uram, a mai szükös világban, amikor a pengő ritka jószág lett nálunk. Nagy baromfi- és tojástermelő ez a nép, mert saját zsebében érzi, hogy a mai időkben csak a felvevő piac igényeihez mérten dolgozhat a föld népe. Jövőre, ha az Isten segít, a *Hangyával* akarjuk elszállíttatni ezt a nagy-tömegű pulykát, mert mi a *szövetkezeti értékesítés hívei és harcosai vagyunk*. Azt akarjuk, hogy a tenyésztő, de meg a fogyasztó is jól járjon. Utja ennek a szövetkezet, amelynek keretében a *tojás- és baromfitermelésre* is át-térünk. Pénzt csinál ez a nép mindenből — vetik közbe a gazdák — mert az idő, a szükség és a homok megtanították őket.

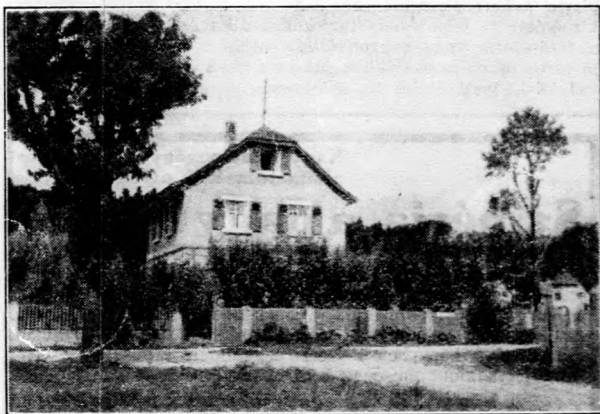
El akarják árverezni a népházat.

— Így van — beszél a derék főjegyző. — Pedig a község az áldozatkészségnek valóságos iskolapéldáját adta. Ez a népház tényleg a népé. Mindenki dolgozott rajta, ki gyalog-napszámot adott, ki kocsi fuvar, mások téglát, vályogot, épületefát, a község ingyentelket. Vetélkedtünk a felépítésében és most válságban van a pusztán világító torony, a népművelés műhelye. Felépítettük. A földművelésügyi minisztérium 9000 pengős kölcsönt ígért nekünk. Jött a válság, a kölcsön megakadt. Erre a jobbmódu gazdák váltókölcsönt vettek fel a belső berendezésekre. Azt hitték, hogy majd csak megérkezik a segély, amire kell. *Most pörlik a hitelezők a jótállókat*. Fizetni ezek sem tudnak, így tehát megtörténhet az a kulturszégyen, hogy *párezer pengőért árverezik majd ezt a gyönyörű szép házat, amelynek nagyteremt színültig megtölti minden vasárnapi tanulni vágyó gazdák serege*. Segíteni kellene rajtuk. És most bizakodó lélekkel várják, hogy valahonnan mégis csak kinyul feléjük a segítő kéz. De maga az élet is azt követeli, hogy a fejlődő tanyai község megmentésére mindent megtegyenek az illetékesek, mert a buckák között kinlódó nép szellemi mentsvára ez a népház, ahonnan a tanyai nép jövő boldogulása kiindul, a rendszeres tanítás és irányítás mellett . . .

*

Nagy igazuk van a prónayfalviaknak. Segítsenek tehát rajtuk, mert ezt várja ma mindenki a — buckák között.

Szekeres László.

Krumenacker Károly svájci magyar nyomdász hatszobás háza.

A falvak nagy bajai a „Faluszövetség” tükrében.

Szomoru beszámoló a fiókszövetségek értekezleteiről.

Több kiméletet az adóbehajtások terén!

A Faluszövetség folyó évi december hó 5-én nagy érdeklődést kísért gyűlést tartott a biharmegyei Sárrétudvari községben. A Faluszövetség kiküldöttje Szekrényesi Gábor elnöki megnyitóján után részletesen tájékoztatta a helyszervezet tagjait a mai helyzetről. Az előadáshoz Mile Lajos és Nyíri Sándor szölköt hozza, majd az értekezlet résztvevői előadták véget nem érő panaszait. *A legtöbb sérelem az adóbehajtások körül éri a gazdatársadalmat.* A legsúlyosabb helyzetben az ugynevezett Új telep lakói vannak, akik a FAKSz-kötesőből épült kislakások évi 110 pengős törlesztési részleteit az évek óta tartó rossz kereseti viszonyok miatt megfizetni nem tudják. Többnek a hátraléka adóval együtt már az 500 pengőt is eléri. Mintegy 250 család lakik az új telepen, akik az elképzelhetetlen legnagyobb nyomor közepette élnek. *Egyelőre a községnek nem áll rendelkezésére sem természetbeni segítség, sem a szükségmunkák megindítására fedezet s így ezeken a szerencsétleneken segíteni nem tud.* A lentermelés körüli visszasságokról lapunk mai számában külön cikk számol be.

Gazdasági előadás Tápíószentmártonban.

A tápíószentmártoni gazdakör népművelő-előadás sorozat rendezését határozta el. Az első előadás megtartására a Faluszövetség kérte fel, amely Kerek Mihály dr. fogalmazóra küldte ki. Az előadás folyó évi december hó 2-án zajlott le. Szentkirályi Albert földbirtokos, a gazdakör elnöke, bevezető szavaiban rámutatott ezeknek az előadásoknak fontosságára, majd a Faluszövetség előadója részletesen kifejtette azokat a szövevényes külső okokat, amelyek függetlenül a belső gazdaságpolitikától, oly végzetlenül közrejátszottak a mai válság kimélyítésében. Felhívta a figyelmet arra, hogy a jövőt illetően Magyarország egyedül önmagára számíthat, ezért úgy kell berendezkedni, hogy végső szükség esetén minden külföldi támogatástól függetlenül saját magunk lábán is megállhassunk. Az előadáshoz Kernács Benő földbirtokos szölköt hozza, aki rámutatott arra a nagy különbségre, amely a külföldi, túlyomólag iparállamok gazdatársadalmának és a magyar agrárközösségnek ereje és befolyása között fennáll az előbbiektől javára. A gyűlés Szentkirályi Albert zárkózással ért véget.

A közmunkák megindítását kéri a szerepi ellátatlanok.

Folyó év december hó 6-án a szerepi népkör tartott látogatott gyűlést a Faluszövetség kiküldöttjének részvételével. Nagy Márton református lelkész, elnök nyitotta meg az értekezletet, amelyen a Faluszövetség képviselőjének előadása után Nyéki István alelnök és Mile Antal titkár szólaltak fel. A szerepi népkörnek mintegy 165 tagja van, túlyomólag mezőgazdasági munkások és törpebirtokosok, akik ma munka nélkül, csekély nyári keresetük fogytán, a legnagyobb aggodalommal néznek a jövő elé. Itt is sokan nagy károsodást szenvedtek a lentermeléssel és értékesítéssel kapcsolatban. A Futúrával kötött tengeri-üzletre is ráfizettek, amennyiben a 12 pengős előlegből 7 pengőt vissza kellett fizetniük. Az 1929. évi tavaszi vetőmagakcióból kifolyólag is jelentékeny tartozásuk áll fenn. Azok pedig, akik a földreform vagy vagyonváltás útján a községtől 7–8 kilométer fekvő parcellákhoz jutottak, 2–3 éves vételárhátralékkal küzködnek. Pedig itt a lakosság — a község vezetői és a

szomszédos uradalmak tisztjei szerint — józan, jóindulatú és munkászerető, amely boldogulását attól az irányzattól várja, amelyet a Faluszövetség is képvisel. A rossz kereseti viszonyok miatt ma már igen sok család nélkülözésnek van kitéve, az ellátatlanok száma napról-napra növekszik, úgy hogy a fiókszövetség vezetősége összeírta a hozzáfördült inségesek névsorát és azzal a kérelemmel terjesztette fel a Központozhoz, hogy *tegyen sürgős lépéseket az inséggabona kiosztása és a szükségmunkák megindítása érdekében.*

A sertsértékesítés nehézségei válságba juttatták a szamosszezi gazdákat.

December hó 5-én tartotta népes értekezletét a szamosszezi Faluszövetség vitéz Filep Endre elnöke mellett. A Magyar Hiszekegy elmondása után vitéz Filep Endre megemlékezett a Kormányzó Ur névestéjéről és a szamosszezi gazdatársadalom nevében legmélyebb hódolatát fejezte ki. A Szövetség központjának kiküldöttje hosszabb beszédben ismertette a gazdasági helyzetet, rámutatva azokra a nehézségekre, amelyekkel az ország minden lakosa küzd. A bajok főoka országnak megcsontítása és gazdasági egységünknek megbontása, továbbá az ellenséges magatartás, amellyel a környező utódállamok bennünket gazdaságilag elszigetelni igyekeznek. Ezek olyan nehézségek, amelyeket máról-holnapra megváltoztatni teljességgel lehetetlen, azonban biznunk kell abban az örökérvényű törvényben, amely gazdaságilag egyenlőre utalt, földrajzilag egybetartozó területeknek és népeknek érzékszerek szétválasztását csak ideig-óráig enged meg. Nem szabad visszariadni az átmeneti nehézségektől, mindenkinek ki kell venni a részét a terhekből és főleg csüggedni nem szabad. A nagy tetszéssel fogadott előadás után egymást érték a felszólalások, melyben főleg a *terményértékesítés rendezetlenségét* panaszolták. Szamosszezi gazdái erőteljesen foglalkoznak sertséhszálalással, amelynek a tisztességes áron való értékesítése annak szervezetenlenség folytán ugyszóval teljesen lehetetlen. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozták, hogy a mai szemüremek mellett a gazdák nem képesek állataikat beoltatni, így igen érzékeny kár érte őket állatállományuknak megzselelése révén. Kérték, hogy a Faluszövetség erőiesen küzdjön azért, hogy az oltóanyagok a gazdákhoz hozzáférhető áron juttatassanak, mert ez nemcsak az ő érdekük, hanem általános fontosságú. Szamosszezen a hitelviszonyok is elképzelhetetlenül rosszak és előfordult az az eset, hogy 100 pengő kölcsön után ugyedőre 13.50 pengő kamatot fizettek. A földterherrendezési kérvényeik elintézésétől remélik sorsuk jobbrafordulását, mert az adósságok szinte fojtogatják őket. A központi kiküldött indítványára elhatározták, hogy a kereskedelemügyi minisztériumtól szölköt-tanfolyam megrendezését kéri, hogy így modern szövközékekkel az általuk évek óta folytatott szövkést gazdaságosabbá tegyék.

Rakamazon a földalatti elemek mozgolódnak.

December hó 7-én tartotta a rakamazi Faluszövetség népes értekezletét. A község valamennyi számottevő gazdája megjelent és nagy figyelemmel hallgatták a központ kiküldöttjének fejtegetéseit a gazdasági helyzetről, annak okairól és arról, hogy a válság leküzdésében mi szerepe van a gazdatársadalomnak. Az előadást követő megbeszélés során a gazdák egymásután adták elő a súlyos nehézségeket, amelyek a válság következtében a gazdatársadalmat oly nehéz helyzetbe juttatták, amilyenbe talán még sohasem volt. Heves felszólalások hangzottak el a köztartozások szigorú behajtása miatt és a Faluszövetség közreműködését kérték arra, hogy olyan esetekben, amikor a gazda legjobb akarat mellett sem tudja előteremteni adóját, annak behajtásával várjanak. A borértékesítés nehézségei folytán a szölkömunkások is igen válságos helyzetbe jutottak, amelyen az elrendelt inségmunkák csak átmenetileg tudnak segíteni. Rakamazon azok a földalatti elemek, amelyek egyezben már majdnem végromlásba döntötték az országot, igyekeznek a saját önző céljaikra felhasználni a válság folytán igen nehéz helyzetbe került mezőgazdasági munkásokat és gazdákat és titokban nagy erővel törekvésnek őket táborukba tömöríteni. Rakamaz megmondott és hígadt kiszagdái azonban távortartják magukat ettől a mozgalomtól, mert tisztában vannak azzal, hogy nem ígérgetésekkel, de igenis kitartó, szívós munkával,

Nagy kedvezmény a Vasárnap előfizetőinek és olvasóinak!

Szibéria a nagy temető

című Mészöly Jenő ny. ezredes kiadásában megjelent könyv beszerzésénél! A könyv bolti ára 3 pengő helyett a lap kiadóhivatala útján kapható 1 pengőért, az összeg, valamint a portóköltség előzetes beküldése ellenében. A könyvben a szerző a hadifogoly pusztulását, az orosz forradalom rémségeit, a cári család meggyilkolását írja le.

A könyvpiac legérdekesebb olvasmánya.

Vegye igénybe e páratlan kedvezményt, melyet a Vasárnap ezzel nyújt.

lemondással és az ország jobb jövőjébe vetett rendíthetetlen bizalommal lehet és kell a válsággal megküzdni. Kérték a Faluszövetség közreműködését a *borfogyasztási adó eltörlése* ügyében, valamint terményeiknek szövetkezeti úton való értékesítésére.

Legelő-ügyük rendezését kéri a timári gazdák.

December hó 8-án tartotta a *timári* Faluszövetség gyűlését, amelyen a központ kiküldöttjének előadása után a terményértékesítés nehézségeiről és a hitelviszonyok rendezetlenségéről panaszkodtak a gazdák. A község lakóit érdeklő *legelő-ügyben* kérték fel a Faluszövetség központját, hogy ezen régóta húzódó ügyüket, amely őket igen súlyosan érinti, elintézzék. A tél folyamán gazdasági előadássorozatot rendeznek az újonnan épült Hangyaszövetkezet nagyerőműben. A termés már harmadik éve fagy- és jégkárral miatt igen rossz volt, úgyhogy sokan köztartozásaikat a legjobb akarat mellett sem tudják rendezni, ezért amak behajtása ügyében kíméletet kérnek.

Saját erejéből épít kulturházat az apagyfi fiókszövetség.

December hó 12-én tartotta évi rendes közgyűlését az *apagyfi* Faluszövetség, *Rainer László* főjegyző, helyettes elnök vezetésével. A közgyűlés megelégedéssel vette tudomásul, hogy a tagok áldozatkészségéből az évek óta végrehajtott tervszerű program folytán, *mintegy 8000 pengő áll rendelkezésre a kulturháziépítés céljára*. Az építkezés a központ által készített költségvetési terv alapján a jövő év tavaszán valószínűleg megindul. Apagy lakosai régóta érzik hiányát a kulturháznak, mert megfelelő helyiség hiányában gazdasági és kulturális előadások rendezése, a tagok önművelődése, csak nehezen volt megvalósítható. A földművelésügyi minisztérium által adományozott népkönyvtárat, kivétel nélkül valamennyien olvassák és megvan bennük a készség, hogy gazdálkodásukat a tudomány és a technika legmodernebb eszközeivel folytassák. A szövetség központi kiküldöttje hosszabb előadásban ismertette a gazdasági helyzetet, rámutatott arra, hogy a bajok főokait országunk megcsonkításában kell keresni és a normális állapotra való visszatérés csakis az esetben képzelhető el, ha Magyarország gazdaságilag és politikailag újból egyesül az elszakított területekkel.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A képviselőház ülése.

A képviselőház december hó 15-iki, keddi ülésén napirend előtt *Teleki Sándor* gróf a munkanélküliség és a termelés megsegítése kérdésében szóval fel és a pénztelenség megszüntetése céljából a *kisegítő ezüsttalpa behozatalát ajánlotta*.

Ezután a *földbirtokrendező bíróságról* szóló törvényjavaslat vitáját folytatták. *Petró Kálmán* a végleges földreform ügyét későbbre kíváná halasztani. *László Miklós* szerint a földreformot három irányban kellene megoldani: telepítés, termelőszövetkezetek létesítése és szövetkezeti út. *Köcsin Károly* határozati javaslatot nyújtott be a földművelészetek megszervezésére nézve. *Eckhardt Tibor* azt hangoztatta, hogy meg kellene oldani a földválság-árak kérdését a javaslatban. Az OFB-nek kerestriül kellene vinni a földárak leszállítását és a fizetéseknek egy-két esztendőre való felfüggesztését. *Revizió* alá kellene venni a földbörösségeket is. A házhelyek kérdését sikerült megoldani a földreform során. Módot kellene találni arra, hogy ez továbbra is folytatható legyen. *Bizik Irády* földművelésügyi miniszterben, aki meg fogja találni a kérdések megoldását.

Ezután *Klein Antal* a *dohánybeváltási árak leszállítása* ügyében mondott sürgős interpellációt. *Vargha Imre* pénzügyi államtitkár kijelentette, hogy a *rendeletet nem vonhatja vissza*. A beváltási árakat az államkincstár mai helyzetére való tekintettel kellett leszállítani. Negyvennégyezer holdon folyó, ik most a termelés. 1912—13-ban egy hold átlagtermése 686 kilogramm volt; 1931-ben pedig 886 kilogramm. Itt tehát nagyarányú emelkedés mutatkozik. 1912—13-ban a bruttó bevétel 250 pengő volt egy hold termés után, míg az utolsó három esztendőben 613 pengőre emelkedett, ami 171 százalékos emelkedést

jelent. *A tiszta jövedelemnél az emelkedés 149 százalék*. Mindez azt mutatja, hogy a dohánytermelés a békeviszonyokhoz képest ugy a bevétel, mint a termésátlag tekintetében emelkedett. A dohányjövődék a minőségi termelés mellett van, viszont a *termelők a minőség rovására a mennyiségi termelésre vetik a súlyt*.

A december hó 16-iki, szerdai ülésén napirend előtt *Sándor Pál* a magyar gyáripár magatartását kifogásolta. *Kenézy Béla* kereskedelmi miniszter válaszában arra utalt, hogy a *bajbajutott kereskedőkön egy garancia-bank, vagy hozzá hasonló intézménnyel kíván segíteni*. A földbirtokbíróságra vonatkozó javaslat vitája során *Taufer Gábor* a Nemzeti Bank magas kamatlábát megokolatlannak tartja. *Zsüinszky* Endre szerint az igazi földreformot három millió holdnak a *kisemberek kezére való juttatása révén* mielőbb meg kell oldani. *Sürgöti* az ipareiknek árának leszorítását.

A vita befejezése után *Zsitvay Tibor* igazságügyminiszter szóval fel. Hangsúlyozta a miniszter, hogy *elemi erővel tör fel a magyar nép ősi jussa a föld után s ebben a magyar állam támogatni kívánja*. A hitbizományi reformot megfelelő időben a Ház elé hozza. *Végül* utalt arra, hogy *rendszeresen átgondolt, pénzügyileg megalapozott és a telepítés szempontjából is kielégítő, fokozatos földbirtokpolitikára van szükség*.

A javaslatot ezután *gy. állalánosságban, mint részletesen elfogadták és áttették az interpellációkra*. *Bajcsi Zsüinszky* Endre adósérelmeket és adóvísszásságokat tett szóvá. *Vargha Imre* pénzügyi államtitkár ígéretet tett arra, hogy minden igazságtalan követést módosítani fog. Az elmúlt esztendőben 16 millió pengő adót töröltek; az adóelőlést azonban nem lehet rendszerre tenni, mert akkor senki se fizet adót. *Dinnyés Lajos* a Dunavölgyi Leapsolóp Társulat ártéri járulékaiknak ügyében interpellált. *Vargha Imre* államtitkár bejelentette, hogy a járulékokat arányosan fogják megosztani. *Mojzes János* az általános titkos választójog megvalósítását sürgette.

Györki Imre szociáldemokrata képviselő a puccsügyet és *Schill* tábornok öngyilkosságát tette szóvá. *Gömbös Gyula* honvédelmi miniszter válaszolt az interpellációra és beszédét a következőképpen fejezte be:

— Azért vagyok itt, hogy ebben a sötét magyar éjszakában legyen őrttáll, mert én tudom, hogy mi jön: a magyar feltámadás. Ha engem támadnak, — fordult a szociáldemokraták felé — vagy robbantani akarnak, úgy egész mellet állok elébe. *De ne felejtsek el: előbb én s csak aztán önök*.

A december hó 17-iki, csütörtöki ülésén napirend előtt *Kun Béla* szóval tette, hogy a Dunántúl több községében *eziránt buzát adnak a cselédsgnek konvenció fejében, holott ezt csak állati takarmánnyal szabad felhasználni*. Állításának igazolására letett egy ilyen kenyeret a Ház asztalára.

Irády Béla földművelésügyi miniszter válaszában kijelentette, hogy a denaturált buzának emberi élelmezésre való felhasználása kérdésében *hivatalt előlje, Mayer János nagy tekké igmeretességgel és több előrelátással intézkedést tett és rendelelet szigoruan megtorolja az ilyen kihágásokat*. *Szigoru vizsgálót indit a szóbanforgó esetben*. *Végül* utalt arra, hogy a kormány arra törekszik, hogy minél jobban elősegítse a borkivittelt. Ezt szolgálja a *tenyeg só és a magyar bor eserekkivitele is*.

Ezután harmadszori olvasásban elfogadták az *Országos Földbirtokrendező bíróságra vonatkozó törvényjavaslatot*, majd *Kenézy Béla* kereskedelmi miniszter egy interpellációra adott válaszában kijelentette, hogy törvényjavaslatot nyújt be a Ház elé, melyben intézkedés fog történni a *vásárok jogainak a községek részéről való átadásáról*.

A Ház december hó 18-án, pénteken, december hó 19-én, szombaton és december hó 21-én, hétfőn nem tartott ülést.

A december hó 22-iki, keddi ülésen tudomásul vették a *felsőház üzenetét* és a képviselőház karácsonyi szünetre ment.

A felsőház elfogadta a miniszterelnöki jelentést.

A felsőház a nyári szünlet óta december hó 16-án tartotta első ülését. Mielőtt a napirend tárgyalására került volna sor, *Baltazár Dezso* református püspök sürgős interpellációt mondott el a *magas kamatok* ügyében. Az interpelláló kifogásolta a Nemzeti Bank egyoldalú pénzpólitikáját, továbbá ostorozta a pénzüzeteket magas kamatjövödelmével. *Károlyi Gyula* gróf miniszterelnök azt válaszolta, hogy a Nemzeti Bank legjobb belá-

tása szerint csinálja kamatpolitikáját. Egyébként nagyon káros beállításként tartja, amikor egyes gazdasági ágakat és azok érdekeit szembehelyezik egymással.

Ezután áttértek az ország gazdasági helyzetéről szóló miniszterelnöki jelentés vitájára. A jelentést Eger Aurél előadó ismertette és azt hangoztatta, hogy az inflációtól úgy kell óvakodnunk, mint a pestistől. Bak Bernát szerint az árak csökkentésével kell emelni a pengő vásárlóerejét. Tóth Lajos bizik abban, hogy a mai kormányzat átvezeti az országot a nehéz válságon. Hangsúlyozza Bethlen István gróf maradandó érdemeit.

A december hó 17-iki ülésen Vásáry József a volt kormány elhírbázott mezőgazdasági politikáját bírálta. Teleszky János felszólalásában azt hangsúlyozta, hogy Károlyi Gyula gróf miniszterelnök programjának gerincével: az infláció elleni küzdelemmel teljes mértékben egyetért, annyira meggyőződése, hogy a jelenlegi igen súlyos bajokat ez a nemzet ki fogja küzdeni, ha az inflációt meg tudja akadályozni. Az államháztartás egyensúlyát a közterhek igazságos elosztásával kell biztosítani. Ha biztosítani akarjuk jövőre a tőke-képződést, akkor foglalkozni kell a hadikölcsön kérdéseivel. Hosszasan ismertette ezután az infláció romboló következményeit; megállapította, hogy valamennyi probléma között legnagyobb az, miképp lehet kis tőkénként úgy beosztani, hogy a gazdasági élet táplálására legjobb módon rendelkezésre álljon. Külföldi adósságaink kérdésében egyetlen célra vezetett megoldás van: vegyük át tőlünk mezőgazdasági terményeinket olyan áron, mint amilyen árak a kölcsön felvételekor volt. A belföldi adósok és hitelezők közötti viszony is csak úgy rendezhető, hogy ha a külföldi hitelezőknek kisebb kamatokkal kell beérniük, itthon is csak ez a mérték lehetséges.

Teleszky János nagyhatású beszéde után Székács Antal a népszóvetségi jelentés ellen foglalt állást. Zselenczky Róbert gróf helyesléssel nyilatkozott a kormány politikájára és Teleszky Jánosnak az infláció ellen felhozott érvelése iránt.

A december hó 18-iki ülésen Széchenyi Aladár gróf a mult kormány működését támogatta, majd a titkos választójog megvalósítását sürgette. Vitéz Endrey Antal szerint megbecsüléssel kell körülvenni Károlyi Gyula gróf miniszterelnök személyét, akinek kezébe nyugodtan tehető le az ország gazdasági sorsának jövője. Hangsúlyozta, hogy Bethlen István gróf államférfiúi képességére ennek a nemzetnek még szükség lesz. Seberényi Lajos az adók behajtásánál méltányosságot sürgetett. Borbély György a mezőgazdaság sürgős megsegítésének szükségességét hangoztatta. Karácsonyra általános moratóriumot kért a bajor jutott gazdák megsegítésére. Koós Zoltán nem a mult kormány pénzügyi gazdálkodását okozza a válságról, hanem a világválságot. Első programponnt nem lehet más, mint a termelési fokozni és a termelési költségeket csökkenteni. A kormány intézkedéseit alkalmasnak tartja arra, hogy a mostani válságból kiláboljunk. Madarasy Zoltán az örökösödési illeték magas voltát kifogásolta.

A december hó 19-iki ülésen Szóke Gyula azt ajánlotta, hogy a belföldi tőket kell igénybevenni közmunkák céljaira. Mányó Samu szerint módosítani kell a mezőgazdaság devizasükségeitnek eddigi ellátási módját. Chorin Ferenc magáévá tette Teleszky Jánosnak az infláció ellen felsorakoztatott érveit.

Nincs messze már a gyógyulás!

A vita befejezése után Károlyi Gyula gróf miniszterelnök állott fel szólásra és hangsúlyozta, hogy a kormány legfőbb célja, hogy az állam hitelét fenntartsa, a gazdasági élet folytonosságát biztosítsa és fenntartsa a pengő vásárlóerejét. Cél-szerű, kitűzött tervhez igazodó mezőgazdasági termelési most megállapítani nem lehet. Csak egyet lehet ajánlani: lehetőleg mentül többoldalú legyen termelésünk, mert nem tudhatjuk, hogy a termelés melyik ága lesz az, ahol fellendülés állhat be. Az ipari élet terén sajnálatos jelenség: a munkaalkalmak csökkentése. Örömmel ragadjuk meg tehát az alkalmat akkor, ha munkaalkalom kínálkozik. Idetartozik a fővárosi Boráros-téri híd építésének ügye: ezt a hidat a kormány megakarja építtetni. A miniszterelnök végül arra utalt, hogy nem tartja reménytelennek a helyzetet, sőt bizalommal tekint a jövő felé, mert meggyőződése, hogy a gazdasági változás és az ennek alapját képező nemzetek közötti megértés nincs már olyan messze, mint gondolni lehetne. Az országának ki kell bírnia ezeket a nehéz órákat és nem szabad kishittiségünk és gyengeségünk miatt összeroppanni, hanem ki kell tartani, míg ez a nem is messze lévő gyógyulás bekövetkezik.

A felsőház ezután a miniszterelnöki jelentést elfogadta. Vita nélkül fogadták el, a külföldi fizetési eszközök bejelentéséről, az építkezések előmozdításáról, valamint a koronás megválasztásáról szóló törvényjavaslatokat.

Az Országos Földbirtokrendező Bizottságról szóló törvényjavaslat tárgyalásánál Zsitvay Tibor igazságügyminiszter kijelentette hogy azoktól, akik önhibájukon kívül nem tudtak fizetni, nem fogják a földet visszazenni. A felsőház a törvényjavaslatot elfogadta.

Mayer János kiscgazdaminiszter lemondott.

Mayer János kiscgazdaminiszter december hó 17-én irásban is eljuttatta lemondását a miniszterelnökhöz, amit egyébként már két héttel ezelőtt szóbelileg közölt Károlyi Gyula gróffal.

Mayer János levelében elhatározását azzal indokolta meg, hogy a kiscgazdaminisztérium megszervezése, hatáskörének megállapítása és megfelelő anyagi eszközöknek rendelkezésre bocsátása a mai súlyos gazdasági és pénzügyi viszonyok mellett nagy nehézségekbe ütközik. Ezért tartja megokoltnak, hogy helyéről távozzék.

Mayer János lemondó levele azt igazolja, hogy nem személyes szempontok és nem egyéni sérelmek vezették akkor, amikor tárcáját a miniszterelnök rendelkezésére bocsátotta. De Mayer János elhatározása újabb, megfellebbezhetetlen válasz azok felé is, akik nem állottak megvádolástól öi becsúggal, a bársonyszékhez való görösös ragaszkodással akkor, amikor a kiscgazdaminisztérium tárcát akarata ellenére, csupán Károlyi Gyula gróf miniszterelnök és Bethlen István gróf volt miniszterelnök határozott kívánására és az akkor fennálló körülmények kényszerítő nyomása alatt elvállalta.

Mayer János távozása után a kiscgazdaminisztérium tárcát nem töltik be, ami az állami életben következetesen és fokozatosan keresztülvitt takarékoság újabb jele.

Korányi Frigyes pénzügyminiszter, Karafiáth Jenő kultuszminiszter.

Mint jelentettük, Ernszt Sándor lemondásával két tárca: a kultuszminiszteri és a népjóléti miniszteri tárca üresedett meg. A kormányzó ur a miniszterelnök előterjesztésére a népjóléti tárca vezetésével Károlyi Gyula gróf miniszterelnököt, a kultuszminiszteri tárca vezetésével pedig Karafiáth Jenő ny. államtitkár, a képviselőház háznapját bízta meg.

Betöltésre került a pénzügyminiszteri tárca is, melyet eddig Vargha Imre államtitkár vezetett. A kormányzó ur a pénzügyminiszteri tárca vezetésével Korányi Frigyes báró volt pénzügyminisztert, volt párisi követet, a Pénzügyintézet Központ elnökét bízta meg.

A távozó minisztereket a Kormányzó Ur magas kitüntetésben részesítette: Mayer Jánosnak sok éven át fáradhatatlan buzgalommal teljesített kiváló szolgálataiért teljes elismerésével nyilatkozta; Ernszt Sándornak pedig az I. osztályu magyar érdemkeresztet adományozta.

A Kormányzó Ur elhatározásáról szóli legmagasabb kéziratok a Budapesti Közlöny (hivatalos lap) december hó 20-iki számában jelentek meg. Az új miniszterek december hó 27-én tették le a hivatali esküt a Kormányzó Ur kezébe.

A kereszténypárt és a kormány.

A Keresztény Gazdasági és Szociális Párt, mely — mint jelentettük — a közalkalmazottak újabb illetményleszállítása miatt visszahívta a 33-as országos bizottságha küldött tagjait és a párt kormányképviselőjét, Ernszt Sándor népjóléti és közoktatásügyi minisztert tárcájáról lemondatta, december hó 16-án pártértekezletet tartott, melyen párthatározatként kimondta, hogy a jövőben politikai függetlenségét megőrzi, ami annyit jelent, hogy megszűnik kormánytámogató párt lenni. A pártnak tehát nem lesz képviselője sem a kormányban, sem a főispáni karban. A párt azonban a lehetőség szerint támogatni fogja Károlyi Gyula gróf kormányát, melynek célkitűzéseivel általában egyetért.

A Keresztény Gazdasági és Szociális Párt állásfoglalása természetesen nem gyöngíti a parlamentben a kormány helyzetét, mert az Egységpárt tagjai — a kereszténypárti képviselők nélkül is — többségben vannak.

KARÁCSONY

BÉKESSÉG NEKTEK.

Békesség nektek téli virágok,
fagyott levelek, dermedt bokrok,
komor fenyőszálak, büszke tölgyek,
fázó jegenyék: békesség nektek!

Békesség nektek, mindnyájatoknak!
Nektek kis források, jeges csermelyek,
szaladó patakok s a nagy folyónak
is, meg a hideg tengereknek!

Szent öröm békéje kongasson
meg ma minden harangot, új ének
zengjen a templomorgonákon
s arany szivárvány ragyogjon az égen!

Béke legyen a havas hegyeken,
csendes szent béke lebegjen fent
az égbetörő ormokon s a völgyben
is minden jótestvérnek béke, béke!

És béke legyen nektek emberek,
a vihar simuljon el bennetek,
engedjen fel a jég a kérges sziveken.
Oh, béke legyen ma itt testvérek,
Jézus született, Jézus, testvérek!

SCHUBERT JÓZSEF.

KARÁCSONYI TITOK.

Boldogtalan volt az emberiség nagyon. Négyezer éven át. A paradicsomi bukás óta, ahol elvesztette Isten közelségét; az igazságot, szeretetet és boldogságot.

És lázasan kereste, kutatta, mint a gyermek elvesztett játékszívét. De hiába erőlködött. Története a szomorú bukások láncolata. Szívéből hiányzott a béke, lelkéből pedig az igaz tartalom. A tudomány, bölcelet, művészet nem elégítette ki. Pedig hatalmas birodalmakat alkotott, bábeli tornyokat épített millió rabszolga erejével. Egyiptom homokját telezsérta óriási királysírokkal és zengő szobrokkal, hajózott idegen nagy vizeken át és a végére mindennek mégis azt érezte, hogy boldogtalan. Hiányzik valami. Üres a lelke. A világ minden pompája, hatalma, tudása és kincse nem elégíti ki. Nagy szakadék van a lelkében. Mivel a földön nem volt mit keresnie többé, az ég felé pedig nem ismerte az utat, oda volt bízalma az életben, reménye a halál után. Négyezer éven át nem tudta, talán csak sejtette az emberiség, honnan jött és mivé lesz? Egy olyan világban élt, amelyben nem az isteni bölcsesség, hanem a véletlen uralkodott, ahol a születés csak arra volt jó, hogy emberhussal etesse a halál rettentő bálványát. Olyan világban élt, amely a sirgödörnél végződött, de a siron innen sem örömet, sem igazságot nem ad, ahol nincs szeretet, irgalom és bocsánat.

Négyezer éven át szomjuhozta az emberiség az iga-

zat, mint kiszáradt föld a reggeli harmatot. Esdő kérés-sel ostromolta a nagy ismeretlent, hogy harmatozzák az egkek az igazat, mert a világ népe vágyódott utána. Megcsömörlött a rettentő anyagi élettől, álmódott felőle, mint a nagy német költő, Heine híres fenyőfája a zord, jégbefagyott világban a déli napsütéses pálmafáról. Mit tudott róla az ember, amikor észrevette, hogy a lelke vágyik valamire? Keveset. És mikor azt hitte, hogy boldogtalan, akkor nem is sejtette, hogy az Isten lassan, évezredekken át előkészítette valamire, amit még nem adott meg.

Ilyen előzmények után történt Betlehemben a világ-meglepetés, a nagy karácsonyi titok, Krisztus születése, az isteni igazság és szeretet megtestesülése.

Ott a Betlehemi jászolban új fejezete kezdődött az emberiség történelmének. Mert az a rongyos jászol ott a betlehemi istállóban a világ boldogulásának bölcsője volt. Ott találkozott először az elvesztett paradicsom után az Isten és ember. Az Isten, aki már nem tett ígéretet a patriárák és próféták szájával, hanem önmaga jött el az elesett emberiség fölsegítésére. És az ember, aki négyezer éven át összekulcsolt kezekkel, könnyes szemekkel esengett:

Harmatozzatok egkek onnan felülről és ti felhők csepegtetek az igazat!

Oh, mert nagy szükség volt erre az igazra, hiszen a pogány világ Igazság-istenasszonyának kezében becsukott volt a könyv, szemé pedig bekötött, hogy nem olvashatott és nem láthatta a mérleg billenését sem.

És a csoda megtörtént. Földre szállt maga az Isten, hogy saját életével mutassa meg az utat a tévelygő emberiségnek, megfogva a kezét, hogy vezesse az élet kálváriáján át, mely tanítsa arra, hogy az életnek van értelme és célja, mert Isten a szeretet. Ez a világtitok. És erre építette fel a világot, közhírré pedig a betlehemi jászolban tette, ahol kihirdtetett a karácsonyi nagy titok, az Ige születése.

És a boldogtalan ember előtt világossá lett, hogy van ujrakezdés, bocsánat, testvériség, van örök élet, van szentség, van remény és ezek erősebbek, mint a bűn, a halál, a föld, mert Isten a szeretet. Megszületett Krisztus, mert Isten a szeretet és úgy szerette a világot, hogy egyszülött fiát adta érte. Bölcsőjénél találkozót adott a világ, biborkoronás fők hajoltak az egyszerű, szegény pásztorokkal az isteni gyermek fölé, akinek bölcsőjéből az új világ hite, szeretete és boldogsága árasztotta magát szét.

És azóta évről-évre megújul a világ csodája. Egy napra újra odaállunk a betlehemi bölcső mellé. Ha elmulik, újra kezdődik a velőtsorvasztó szörnyű kenyérgüdellem az ember kálváriája. De ott van a karácsonyi csoda is, az Isten szeretete. Ez pedig azt mondja, hogy ne essünk kétségbe, ne veszítsük el hitünket, mert újra jön a segítség, a megváltás.

Testvéreim, ha ott künn a falvakban nehéz az élet keresztje, keserűs az könny, mely arcotokat mossa, ha rogyó térdekkel húzod az élet igáját, ha szeretetlenség, szivtelenség, könyörtelenség vesz körül, nézz oda a betle-

hemi jászolra és onnan meríts erőt. Ott van Krisztus, aki azért született düledező istállóban, hogy oltalma legyen gyengének, elnyomottnak, megalázottnak, kicsufolt-nak, aki elsőkké teszi azt, akit hátsó sorba szorítottak a koncert marakodók . . .

De a világnak is szól a betlehemi gyermek. Ha tovább akar létezni ez az eltévedt világ és az emberek boldogok akarnak lenni, akkor vissza kell térniök a betlehemi isteni jászolhoz, vissza a kereszthez, amely minden viharok és vészek között egyre diadalmasabban ragyog.

Amikor leszáll a szent est és a föld átölelve tartja az eget, karoljátok át Krisztus fáját, a karácsonyi fenyőt, — a keresztet — mert csak mellette és alatta van igazi boldogság. És azután töltsétek be szeretettel a szegények, a letiportak házáat, hadd érezzék ők is e napon, hogy eljön, akit várunk. De figyeljétek az angyali szótát is, dicsőség a magasságban Istennek és békeesség a jószándéku embereknek. Azután pedig vigyetek a jászolból fényt, szeretetet, hogy megszülethessen újra bennünk és a világban Jézus.

Szekeres László.

KARÁCSONYI EMLÉK.

Délutánig kavargott a pihe a hegyesucok körül. Az embermagasságú hó betemette a homokzsákokat és fantasztikus formákba öltöztette az ismerős sziklahalmokat. Ekkor valahol a Krn fölött meghasadt a szürke felhőburok, s a nap violásra változtatta a havasok jégmezőit. Estére, amerre a szemünk ellátott, vékony, szürös szemű csillagok fagyoskodtak, a hideg égen s alattuk, mint óriási cukorsüvegek oldalán, halálra fagyott bakák dideregtek.

Ezerkilencszáztizenöt esztendeje volt annak, hogy ezen a napon megszületett Jézus Urunk. Soha olyan veszett világot nem értünk, mint ezen a szent napon. Az senkit se vigasztalt, hogy alattunk, ezernégy százméter magasságban, az olaszok épügy bokáznak a hóban s épügy könnyeznek a hidegtől, mint mi. Se itt, se tulnan, nem mertek tüzet rakni az emberek. Életüket féltették, az áruló világosságtól. Az öregebb vitézek, harisnyába bujtattott fejüket szomoruan csüggesztették a mellükre. Hazagondoltak. Ez volt a Karácsonyuk. A fiatalabbak káromkodtak:

— A teremtését! Meglássátok még ma támadás lesz. A nagyfejűek azt hiszik, hogy a digók éjjeli misére mentek . . .

Gyermek-főzőiskola.

Ez azonban nem mulatság: Németországban a gyermekleányokat már kiskorukban megtanítják a sütés-főzés mesterségére.

Egy alföldi baka az égre nézett:

— Te, Kis Jézus, most mutasd meg, hogy te parancsolsz a generálisoknak!

Ez is inkább elkeseredett kifakadás volt, sem mint fohász. Voltak, akik jót nevettek rajta, de a legtöbbje még bánatosabb lett. Mikor besötétedett, az emberek egészen magukba roskadtak. Nem beszéltek. Tipegtek, topogtak.

Félhét felé járt, amikor az összekötő árokban felütni, egy örmesterféle ember, aki csákánnyal küzdötte magát előre a hóban. Utána még két baka lihegett. Kettlen-hárman hátrafordultak.

— Itt a menázi! — avízálta valaki.

Az emberek gépiesen nyultak a sajkájuk után. Ezt várták egész nap. Amikor fújt a szél, vágott a hó, zsi-badt a lábuk: a forró feketére gondoltak. Felsorakoztak. Csalódás.

Nem a manipuláns örmester volt. Valami idegen tiszt. Közibük jött. Előre tisztelgett. A bakák is homlokukhoz emelték kékes-lila kezüket. A jövevény levette kalapját. Fehér volt a haja. Legalább is alezredesnek kellett lennie. A legénység, amennyire tudta, kihuzta magát. Várakoztak. Eddig nem nézett ránk az idegen, de most végigjártatta szemét a legénységen. Valami le nem írható szomorúság volt abban. Megszólint. Csöndes, sutgó hangon:

— Kedves fiaim!

A zuzmarás bajuszok, borostás állak kíváncsian fordultak feléje.

— Kedves fiaim! — kezdett beszédébe másodszer. — Nem tudom, mit mondjak nektek, nem tudom, milyen szavakat használjak. A názáreti Kis Jézus szolgálja vagyok s eljöttem, hogy megköszönjem az ő nevében, amiért e napon lélekben rája gondoltatok . . .

Hátul, a sor végén, egy népfölkelő belehálalkodott:

— Az Isten fizesse meg hozzánk való jóságát . . .

A tisztelendő ur most már odafordult:

— Feljöttem, emberek, ide közétek, hogy innen, a hegy tetejéről nézzem veletek együtt azt a csillagot, mely hajdan a három királyokat vezette . . . Ez a csillag nem az égen van, hanem a lelketekben. A lelketekben, mely megérezte, hogy ma született a szeretet Királya . . . Engedjétek meg, hogy itt köztetek fázzam és virrasszam át az éjszakát . . .

A bakatársaság némán és komoran nézte a bakancsa hegyét. Volt olyan is, aki titokban szipogott. A tisztelendő urnak is remegett a hangja. Felemelte a kezét az égre:

— Uram, a te szolgád már nem talál vigasztaló szavakat. Tekints le ránk, nyomorgókra és hallgasd meg az angyalok zsolozsmáját: Békeesség legyen a földön a jóakaratu embereknek és dicsőség az égen az Istennek! . . . Uram! Ezek az emberek jóakaratuak!

. . . Leült az egyik kiálló köre és két tenyerébe hajtotta fejét. Vállai remegtek.

A bakák ijedten hátráltak. Megtörölték a szemüket, kifujták az orrukat, azután megint körülfozták a síró, öreg embert. Hogy dédelgették, cirogatták, vigasztalták. Milyen nagy áldás volt az, hogy ők vigasztalhattak! Szébb, sziveket zsongitóbb ajándékot nem tudott volna senki se hozzánk küldeni, mint ezeket az igaz könnyeket. Hogy megkönnyebbült mindenki! Karonfogták, felemelték. Jaj! — de sehova se invitálhatták . . . Mindenütt hó és szikla.

Szabó Jóska a köpenyét huzta le.

— Tessen erre ülni!

Csupa szeretet, jóakarát, szivesség sugárzott az előbb még kétségbeesett emberekből . . . S amint egymással versenyeztek, lent, pár lépésnyi mélységből egy imbolygó lámpa közeledett.

A fegyverek megcsörrentek a homokzsákok között:

— Halt wer da?

— Jó barát! — hangzott a felelet. — Az olasz katonák üdvözlését hozom Karácsonyra!

Négy-öt ember előcsuszott. Körülvették a küldöncöt. Néhány perc múlva bekötött szemmel, már a kapitány ur előtt állott. Egy olasz őrmester volt, aki valamikor Pesten fagyaltot árult. Két bersaglieri volt a társaságában, akik nagy kosarat cipeltek. Amikor a kendőt levették a szeméről, vigyázz-állásba merevedett:

— Kapitány urnak tisztelettel jelentem, a szemben álló olasz katonaság békességet és szeretetet kíván mindannyiunknak a szent estén. Hoztunk egy kis ajándékot is . . .

Egy óra múlva mindkét oldalon vidám tüzek égtek. Az olaszok gyönyörű kántusba énekeltek. A mieink egyideig hallgattak, de aztán úgy találták, hogy az illendőség is azt parancsolja, hogy visszaénekeljenek.

Az imádkozó tisztelendő ur köré gyülekeztek, azután igaz szívvel énekeltek:

— Mennyből az angyal! . . .

... S a názáreti csillag fénye világított a lövészárkok fölött.

Mécs Lajos.

„ELŐRE A SZÁZ LÓVAL!”

Ha történetünknek sok szomorú és csak ritkán vig lapjait olvasgatjuk, a magyar *vitészség* és a *hősi bátorság* az egyedüli, ami mindenről elének táru.

A magyar nemzetnek ezt a két nemes tulajdonságát elismerte az egész világ. Hiszen ezelőtt ezer esztendővel a biborban született bölcs, *Leó görög császár* még könyvet is írt a magyar vitészségről és a hadi tudományokról.

És nem ok nélkül, mert az ő magyarok hadi tudománya már akkor nagyon híres volt. Ennek a hadi tudománynak közhíjjuk mi is, hogy hazát tudtak szerezni. Ez a magyar hadi tudomány tartotta meg ezer esztendőn keresztül viruló szépségében Magyarországot, pedig a mi hazánk ellenségeiben soha sem szűkölködött.

Azt mi is jól tudjuk, hogy hazát foglalni és azt fenntartani pusztán a vitészség és a bátorság még nem elég. Ehhez tudomány is kell. És én azt hiszem, a magyar nemzetnek ez a tudománya ma is megvan s ha előbb-utóbb arra kerülne a sor, hogy ezt az országot a nyakára került sok idegen szeméttől meg kell szabadítani, a mai nemzedék sem hozna szegényt hajdani magyar őseire.

De én most nem szándékozom erről a régi magyar vitészségről elmélkedni. Csak egyetlen egy magyar szócskáról: a *magyar zászlóról* van egynehány elmondani való szavam. Hiszen ez a szó őseink hadi tudományának az emlékéit és a hadsereg jelvényét őrizi.

A magyar nemzet lovas nép volt s a háboruban is legszívesebben lovon harcolt. A harci rendbe lovas csoportokban állottak fel. Minden ilyen csoport egy-egy század volt s minden századnak egy lófarkas kópja volt a jelvénye. A kereszténység fel-

Torna a — hóban.

A berlini Grunewald egyik szanatóriumában lelkes sporthölgyek gyakorlataikat télen is a szabad ég alatt végzik. Nem ajánljuk azonban, hogy bárki is kövesse példájukat!

vétele után a lófarkas hadi jelvényt előbb szentképes, később címeles lobogó váltotta fel.

A csatát mindenkor a legderekebb század kezdte meg s a vezérnek a parancsszava csak ennyiből állott: *Előre a száz lóval!* Tehát ez a száz ló és a lovasa elől járt a csatában, ezt követte a többi, ennek jelvénye mutatta az irányt. És ha erről a századról beszéltek, maguk között röviden csak *száz ló* néven emlegették. Idők folytán a két szóból álló száz ló eggyé olvadt és megszületett a magyar *zászló* szavunk.

Az újabb korban akadtak olyan magyar tudósok, akik azt kutatták, hogyan alakult ki a magyar nyelvünk? Ezek a magyar szókát összehasonlították más nemzetek szavaival. Keresgéltek a hasonlóságokat. Így akarták megállapítani, hogy melyek azok a magyar szavak, melyeket őseink az ősmagyar hazából hoztak magukkal. Valamint azt is tudni akarták, hogy a hosszú vándorlás alatt melyik nemzetől és milyen szavakat tanultunk el?

Ezek között olyan tudós is volt, aki a mi nyelvünket a tótokéval hasonlította össze és ez azt vette észre, hogy a hadi jelvényt a tótok a mieinkhez hasonlóan *zászlónak* nevezik. S mivel a magyarok a tótokat a honfoglaláskor itt találták, tehát a zászló szót tőlük tanulták.

És nem tartom szégyennek, ha mástól is tanulunk. Talán a tótoktól is lehetett valamit tanulni, aminthogy például az *asztal* szót csakis tőlük tanulhattuk, mert a sátorozó őseink efféle butort magukkal semmiesetre nem cipelhettek. Zászlója azonban csak harcos népek lehet. A tótok békeszerető egyszerű szegény pásztorok voltak, hadi tudományhoz nem értettek, erre nem is volt szükségük, tehát hadi jelvényt sem ismertek.

De mivel ezer esztendőn keresztül itt éltek ők is velünk s a magyar zászló alatt küzdő magyarok őket is védelmezték, sőt később ők is velünk állottak egy csatában a magyar zászló alatt, világos, hogy az *előre a száz lóval!* kiáltás nekik is szólhatott. És az még világosabb, hogy ők tanulták el a magyaroktól a zászló szót.

És most a szegény tótok is idegen zsarnok igájában szenvednek. Vajjon el tudják-e felelteni, hogy ezt a hazát az ő vériük is védelmezte? És jut-e eszükbe, hogy a Rákóczi zászlója alatt milyen elszántan állottak szemben a hatalommal? És hiszik-e, remélik-e, hogy még egyszer fel fog hangzani a hős kurucok kiáltása:

Egy istenünk, egy hazánk s ezért élünk, halunk.

Földes Géza.

Minden községben

MOZIT LÉTESITÜNK!

ahol megfelelő helyiség és villanyáram van.

KÜLTSÉGMENTESEN

bemutatjuk a vetítőgépet.

BIZTOS JÖVEDELEM!

Közölje sürgősen címét

PATHÉ vezérképviselet

Budapest, VII., Erzsébet-körút 44.

A „Vasárnap”-ra való hivatkozás nagy kedvezményt jelent.

MEZŐGAZDASÁG

Magyarország legjobb tehenei az 1930-ik évben.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület országos törzskönyvelő bizottsága legutóbbi gyűlésén foglalkozott a legkiválóbb tejelési és tenyésztési eredmények díjazására beérkezett hivatalosan megállapított adatokkal. Ezek szerint „Magyarország legértékesebb tehénészete az 1929—1930. évben jelzésű csoportban az I. helyre Döry Frigyes paradicsompusztai telivér szimmentáli tehénészete, a II. helyre a Magyar Nemzeti Múzeum lengyeli alapítványi uradalmának szimmentáli tehénészete, „Magyarország legjobb átlagfejésű tehénészete az 1929—1930. évben” jelzésű csoportban az I. helyre Döry Frigyes paradicsompusztai telivér szimmentáli tehénészete, a II. helyre Mándy Sándor baranyaszentlőrinci telivér szimmentáli tehénészete, „Magyarország legjobb átlagfejésű tehénészete az 1927—1930. évek átlagában” jelzésű csoportban az I. helyre Döry Frigyes paradicsompusztai telivér szimmentáli tehénészete és a II. helyre Mándy Sándor baranyaszentlőrinci telivér szimmentáli tehénészete, „Magyarország legjobb átlagfejésű borzderes tehénészete az 1929—1930. évben” jelzésű csoportban az I. helyre Ivánka Géza báró pátkai borzderes tehénészete, a II. helyre pedig Györgyev Adolf dr. farmosi borzderes tehénészete került. Az egyedi díjazásnál „Magyarország legértékesebb tehene az 1930. évben” jelzésű csoportban az I. helyre 10.381 kg. évi tejhozammal a mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtok „Kicsi” nevű tehene, a II. helyre Károlyi József gróf uradalmának „Füge” nevű tehene került. „Magyarország legjobbban tejelő tehene az 1930. évben” jelzésű csoportban az I. helyre 13.526 kg. évi tejhozammal a mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtok „Junó” nevű tehene került. Ugyancsak szép eredményt mutattak föl kiszagadé is. Igy „Magyarország legértékesebb kiszagadatehene az 1930. évben” jelzésű csoportban az I. helyre 7450 kg. tejhozammal Kremsberger Ferenc kékesdi kistenyésztőnek „Dáma” nevű tehene jutott: „Magyarország legjobbban tejelő kiszagada tehene az 1930. évben” jelzésű csoportban pedig az I. helyet Bea Gáborné kisdorogi kistenyésztő „Lencsi” nevű tehene nyerte el. A törzskönyvelő bizottság a kitüntetett nagytenyésztőket érmekekkel, a leatőreknél kistenyésztőket pedig készpénzdíjakkal jutalmazta meg.

Milyen terméket keres a külföld?

Hasznos tájékoztatást nyújt a magyar mezőgazdaságnak az a program, amit a *Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara* készített megfelelő tanulmányok alapján. Ennek néhány figyelemreméltó utbaigazítása a következőket mondja:

A *buzatermelő terület* az 1924—25-ös gazdasági év szintjére, vagyis körülbelül 2,5 millió *katasztrális holdra* *apasztandó*. Ezen a területen azután főként olyan minőségű búzát kell termelni, amelynek lisztje a külföldi búzából örölt liszték feljavitására alkalmas és amilyent állandóan felárral keres is a külföld. A külkereskedelmi statisztika azt mutatja, hogy *tengeriből* — az utolsó rossztermésű évet nem számítva — továbbá *olajos magvakból*, *herefélék* magjából, *nyers dohánnyból*, *burgonyából* és *gyümölcsből* exportunk állandóan emelkedik s ezekből a cikkekből kivitelünk fokozható. Természetesen a termelést az alkalmas vidékeken kell felkarolni megfelelő földeken, jó megmunkálással és olyan típusok termelendők, amelyek minőségű kezelésük révén mindig érdeklik a külföldet. Igen értékes exportcikk ujabban például a *tökmag*. Nagy

kereslet van kiváló csiraképeségű és elsőrendű *takarmányvetőmagvak* után. Minden jel arra mutat, hogy növelhető a *baromfi*, *tojás* és a *többi baromfitermékek* termelése. Kereken tizenkilencmillió pengő értékű olyan *mezőgazdasági cikket* importálnak, amit itthon is termelni tudnánk megfelelő mennyiségben és minőségben. Ezek között szerepel a *lencse*, a *lenmag*, más *heremagvak*, *aszalt szilva*, *takarmányrépamag*, *mák*, *alma* — különösen a *téli* fajták — *torma*, *len*, *kender*, stb.

A termelés átszervezése terén tehát figyelemreméltó részletmunkára van alkalom, nagyobb és költségesebb befektetés nélkül, inkább szakszerű munka segítségével.

Mit beszélnek egy okos gazdaasszony tyukjai?

Közl: Schandl József dr.

„Tavaly ilyenkor járt itt a tanyán egy pesti ur. Azt beszélte, hogy minket most jobban meg kell becsülni, mint bármely más állatot és hogy gazdánknak nagyobb gondja legyen ránk, mint az egész mezőgazdaságára. Azt mesélte, hogy mi a legbecesebb gazdasági állatok vagyunk, mert a tanya körüli értéktelen gyeptől, a barázdák gyümölgéből, a földi gilisztákból, a gyümölcspusztító rovarokból magunk szerezzük meg élelmünket, amellet zletes tojást és drága húsfelet termelünk s így a semmiből is aranyat teremtünk.

Ugy látszik, hogy a pesti ur hizelgő szavai hatottak a mi okos gazdaasszonyunkra, mert azóta kétszeres gondossággal foglalkozik velünk.

Előbb azt a tojást tette kotló alá, amelyik éppen legfrissebb volt, mikor kotlós akadt köztünk és nem volt arra tekintettel, hogy melyikünk tojta azokat a tojásokat. Ez idén már nem egy cselekedett. Mindegyikünket megjelölt és a tyukólból egy fekete táblára feljegyezte, hogy napnap után melyikünknl van tojás. Az idén már csak annak a tojásaiából keltet, amelyek az egész évben legalább 180 darab szép nagy tojást tojtott és ennek nagyobb részét télen tojta, amikor legértékesebb és legdrágább a tojás. A tavasszal már új kakas is jött köznék az uraság tisztartónéjának udvaráról; a tisztartóné már évekkkel előbb kezdte a tojások számontartását s azért ma már csak bőségesen tojó rokonság van a háza tájékán.

Mi nagyon örülünk ennek az új rendnek. Legalább kipu sztulnak közülünk azok a haszontalan népségek, melyek tudtak rohanni, mikor gazdaasszonyunk az eleséget szórta és felfalni előlünk a legjobb falatokat, de bezeg a tojófészkeken sohse láttuk őket. Így nem volt csoda, hogy huzsan sem tojtunk egy év alatt ezer tojást . . . De majd, ha csak a mi rokonságunk marad az udvaron, akkor tizen megtojtunk feleannyi eleségért kétszerannyi tojást s így jó gazdaasszonyunknak sokszoros haszonnal tudjuk meghálálni gondoskodását.

Az ólunkat is tavaly óta mintha kicsérélték volna! Nyáron hűvös, de télen se hideg. Falán nincs repedés, hol a poloska tanyát verhetne. Gyakran meszeli gazdaasszonyunk és alját megszorja friss homokkal ugy, hogy most már nem kívánunk ám a fán hálni, hanem mihelyt a nap elbujt, sietünk be kellemes lakásunkba. Itt jól alszunk és nem gyötör bennünket a féreg. Talán ez is okozza, hogy idén már sokkal több a tojás és csirkéink reggel nem oly bágyadtak, hanem virgoncok és szemlátomást nőnek . . .

Ugy halljuk, hogy ezidén megint valami újításon töri a fejét jó gazdaasszonyunk. Most már nem elégszik meg a sok és nagy télitojással, hanem kimu strálja azokat is, melyeknek csirkéi lassan nőnek és fekete- vagy szürkelabuak s aprótestűek. Egy kereskedő, ki a vidéken a csirkéket megveszi, mindig azt beszéli neki, hogy sokkal több pénzt adhatna a csirkékért, ha azok mind egyformán fehér- vagy sárgalabuak, egyforma nagyok és telt combuak, husosmel-liek lennének. A kereskedő szerint azok az urak, kikhez

Levélhordók — korszolyán.

Németországban, a folyókkal keresztül-kesül szelt Spreewaldban, a tél beálltakor, a levélhordók korszolyán járnak be a falvakat.

a mi csirkéinket viszik, mindenféle vegyes minőséget meg se vesznek, de az egyforma, jó minőségért minden pénzt megadnak. Az ő buzdítására a mi gazdaasszonyunk elkezdte ezt a válogatást és a szomszédasszonyait is biztatja, hogy hasonlóképp cselekedjenek, mert akkor híre megy, hogy ezen a vidéken lehet ilyen szép baromfit kapni. Akkor majd a kereskedők versenyezni fognak a mi csirkéinkért!

Reméljük, hogy ugy is lesz!"

APRÓ JÓTANÁCSOK.

Az ősszel csak könnyebben leföldelt répakazlak gerincéről most már, miután a rakomány jól kifújhatta magát, szedjük le az ideiglenes borítást, a tengerikévéket s végezzük el a rendes téli leföldelést a kazal gerincén is. Ha netalán állandó kemény téli idő áll be, a kazlak leföldelt gerince fölül még szalma-borítást is adhatunk s erre újból földregetet helyezzünk, így azután a legkeményebb telet is jól kibírja a bekazalozott répa.

Minthogy a legjobb istálló sem ér fel a szabadban való tartózkodással, egészségi szempontból nélkülözhetetlen, hogy az istállózott állatok naponta a déli napsütéses órák alatt a szabadban mozogjanak. E célra kifutót ajánlatos készíteni és igénybe venni.

A jó gazda még december hónapban is nagyon sok halaszt-hatatlan munkát talál a gyümölcsösökben. Így, ha a gyümölcs-ösöse nem volna bekerítve, vagy ha a kerítés a nyul ellen nem adna biztos védelmet, a még meg nem repedezett kérgű, sima héjú, fiatal alma-, körte-, őszibarackfák törzsét be kell kötöznie. Kötözésre legjobb a nád, a tüskés galy vagy a több rétegben felcsavart csomagolópapíros. Lehet azonban ezek helyett a fa mellé vert három karót galyakkal sűrűn befonni. Ez a mód utak mellett vagy legelőkön minden más állat kártételétől is megóvjá a fiatal fát.

Fontos, hogy az erősebb fagyok beálltával a vermekben el-tett terményektől az azokat takaró földnek szalmával való be-takarása, vagy még több földráhányás által a fagyott távol tartásuk. Ez okból a zöldséges pincék alakait, szellőztető nyi-lásait se felejtjük el becsukni, szalmával eldugni. Téli-re a szabadföldben kint maradhat a kelkáposzta, a bímbóskel, petre-zselyem, párhagyma, feketegyökér, sóska és vöröskáposzta nö-vénye. Ezeknek ugyanis a fagy nem árt. A szükségletet a téli fagymentes napokon ássuk ki magunknak.

A méhészek figyelmébe ajánljuk a m. kir. földművelésügyi minisztérium által a tél folyamán rendezendő kaptárkészítő-tanfolyamokat, amelyek keretében bemutatásra kerül az is, hogyan készíthetők a jól bevált, olcsó szalmafalu kaptárak. Ezek a tanfolyamok díjmentesek. Ilyen község méhészei ilyen tanfolyam tartását óhajtják, forduljanak az illetékes méhé-szeti kerületi felügyelőséghez. Ilyen méhészeti felügyelőség most már csak Budapesten, Szombathelyen és Miskolcon van.

KÜLPOLITIKAI KRÓNKA

Az amerikai pénzügyminiszter Magyarország nehézségeiről. Mellon amerikai pénzügyminiszter a kongresszushoz küldött üzenetében több nagyjelentőségű kijelentést tett. „Hiszi-e valaki, — kérdi a miniszter — hogy követelhetjük-e adósainktól kötele-zettségeik pontos teljesítését a világgazdasági válság idején? Hiszi-e valaki, hogy követelhetjük-e Ausztriától és Magyar-országától, hogy hiánptalanul teljesítsék az esedékes részfize-téseket, melyekre a kölcsön-szerződésnek a két államot kötelezték, miközben oly rendkívül súlyos akadályok hátrulnak utjukba, amikor a környező államokkal kereskedelmi szerződéseket akar-nak kötni?”

Az amerikai pénzügyminiszter fenti kijelentése után, természetesen kellett találni azt a kedvező hírt, hogy az ame-rikai bankok meghosszabbították a Magyarországnak nyújtott huszmillió dolláros kölcsönt, melyet december hó 18-án kellett volna visszafizetniük.

Japán is letért az aranyalapról és beszüntette az arany-fizetést, tekintettel arra, hogy nagymennyiségű aranyat vontak ki az országból. A japán valuta a külföldi tőzsdéken nagy mé-rtékben esett és igen nagy nyugtalanságot okozott. Amerikai és angol ipari körök jogosan tartanak attól, hogy a japánok a yen (japán pénzegység) áresése folytán olcsóbbá vált ipar-cikkeikkel sikerrel felveszik a versenyt az amerikai és angol termékekkel.

Az amerikai képviselőház elfogadta a Hoover-moratóriumot. A Washingtonban üléselő amerikai képviselőház elfogadta az ismert Hoover-moratóriumot. Egyidejűleg azonban megszavaz-ták azt az indítványt, mely kimondja, hogy az amerikai parla-ment a leghatározottabban tiltakozik az európai háborús tartozá-sok esetleges leszállítása ellen.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Zavartalanul ért véget az Angliába irányuló magyar pulyka-kivétel.

Az idény eleje óta Nagykőrösön összesen harmincegy va-gon pulykát szállítottak el. Egy vaggonba 1600 darab pulyka fér, tehát 60.800 pulyka ment el és mind Anglia vásárolta. A kará-csonyi pulykakivétel zavartalanul ért véget.

Válságban vannak a vármegyei gazdasági egyesületek.

A gazdahét utolsó napján ülést tartott a Gazdasági Egyesü-letek Országos Szövetsége és az ülésen Fabriczsus Endre dr. be-számolt a szövetség múlt esztendői munkásságáról. Rámuta-tott, hogy a hosszú évtizedek óta működő vármegyei gazdasági egyesületek katasztrofális válsággal küzdenek. A gazdatársadal-m is hibás, mert nem érzi önmaga iránt a kötelességét és az érdekeiért küzdő gazdatársadalmi szervezetet alig támogatja. A szövetség egyébként az egyesületek anyagi talpraállítása ér-dekében Ivády Béla földművelésügyi miniszternél is megtette a szükséges lépéseket, aki ígérte is tett, hogy megfelelő gondos-kodás történik a vármegyei gazdasági egyesületekről.

Mezőgazdasági munkásügyek az Országos Mezőgazdasági Kamarában.

Az Országos Mezőgazdasági Kamarának azok a tagjai, aki-ket a mezőgazdasági munkások választottak a Kamarába, ott külön szakosztályban vannak egyesítve s ez a szakosztály az elmúlt héten ülést tartott Mészáros István mezőgazdasági mun-kás, felsőházi tag elnökletével. Az elnök javaslatára a gyűlés több fontos határozatot hozott. Először is kéri a munkások, hogy a szükségidőnők nagyobbik része fordítottassék a nyomor enyhítésére. Kéri, hogy a kormány találjon módot a mezőgaz-dasági termelés megsegítésére és ne vonja meg a mezőgazda-ságtól az eddig juttatott támogatásokat, mert a termelés viss-zafejlődése és a birtokosok csődje egyuttal a munkások pusz-tulását is jelenti. Majd foglalkozott a szakosztály az előadó Ha-lács Ágoston dr. főtitkár ama javaslataival, amelyek a gazda-sági cseledek költségkötési idejének szabályozására, a vidéki közmunkákra, eszelőbérlevelek kötelező kiállítására, a cseléd-redukcióval kapcsolatban szükségesnek mutatkozó intézkedé-sekre, a mezőgazdasági munkások betegápolási költségeire vo-natkoznak és ezeket határozattá emelte.

Kecskemét idei kiviteli évadja.

Kecskemétről ebben az esztendőben Ausztria 860, Németország 745, Csehszlovákia 62, Anglia 61, Lengyelország 55 vagon kecskeméti gyümölcsöt exportált. Ezenkívül 155 vagon baromfi szállítottak el október elsejéig: Ausztriába 3, Csehszlovákiába 1, Németországba 74, Angliába 27 és Franciaországba 1 vagonnal.

Füvetőmag gyepesítésre kedvezményes áron.

A földművelésügyi minisztérium a legeltetési társulati, birtokegyesítési közös legelők és községi közlegelők gyepesítésének előmozdítására az 1932. évi tavaszi és 1932. évi őszi vetés céljából kedvezményes áru, a *magkereskedelmi árnál 40 százalékkal olcsóbb és lehetőleg hazai termésű jó minőségű füvetőmagot bocsát rendelkezésre*. A fűmagvaknak az év második felében való kiosztását mellőzik, tehát azoknak, akik a fűmagvakat az őszi évszakban kívánják elvetni, *igényeiket szintén kell bejelenteniök és az 1932. évi őszi vetéshez szükséges fűmagvakat is 1932 márciusában szállítják le*. A fűmagért fizetendő összeget legkésőbb 1932 február hó 20-ig be kell küldeni a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőséghez.

Mezőgazdasági traktorkezelő tanfolyan.

A földművelésügyi és kereskedelemügyi miniszter rendeletének megfelelően az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület legközelebbi traktorkezelői tanfolyama január hó 11-én kezdődik a budapesti felsőipariskolában*. A tanfolyamon a traktorra vonatkozó tananyagon kívül ismertetni fogják a cseplőgépek üzemi karbantartását és a vetőmagtisztító gépek kezelését. A husz napig tartó tanfolyam hallgatója lehet minden 18-ik életévét betöltött egyén. Jelentkezni az OMGE titkári hivatalához intézett levélben, tizenöt pengő beiratási- és tandíj egyidejű beküldésével lehet. (Budapest, IX., Köztelek-utca 6.) Jelentkezési határidő január 5.

Emelkedett az élómarha ára a pápai vásáron.

A pápai országos vásárra 2007 szarvasmarhát hajtottak fel: ebből eladtak 1230 darabot. Az árak 20 százalékkal emelkedtek. Elszállítottak 35 vagonnal: ebből 10 vagon Olaszországba ment. Sertést 1534-et hajtottak fel és eladtak 851-et. A *hízókön esély áremelkedés mutatkozott*.

Magyar juhász ajándéka Rothermere lordnak. Szabó István simontornyai juhász a közelmúltban remekbe faragott juhászbót küldött tisztelete jeléül Rothermere lordnak, a magyarok nagylelkű barátjának. A lord Szabó István ajándékát a következő levélben köszönte meg:

„Kedves Uram! Szépen köszönöm Önnek a gyönyörű faragott sétabótot, amelyet Ön nekem a Magyar Revíziós Liga útján küldött. A munka hivatásos fametsző nagyrészt művének látszik és én megbecsülöm ezt a bótot s megőrzöm, mint a mélyseges hazaszeretet érzésének jelképét, amely betölti minden magyarnek szívét a revízió eszméjével. Biztosítva Önt az Ön ajándékának megbecsüléséről, maradtam készséges hive, *Rothermere*.”

Kitüntetett községi bírók. A Kormányzó Ur Károlyi Gyula gróf miniszterelnök előterjesztésére *Barezi József* volt mezőkövesdi községi bíró, *Tóth András* mezonyéki községi bíró, továbbá *Molnár Márton* esküdtet hű és buzgó szolgálataik jutalmazásaképen az ötödik osztályú magyar érdemkeresztellett tüntette ki.

MOST JELENT MEG

A legvidámabb könyv

UNDI IMRE humoreszkjei:

AZ ÉDES OTTHON

Ára 2 pengő.

Megrendelhető lapunk könyvosztályán.

A mi házunk.

*Falu végén van a mi kis házunk,
Nincs ragyogás, pompa, gazdagság mindünk.*

*Két cserép muskátli az ablakunk díszé,
Annak is jó magam vagyok a kertészé.*

*Megkeressük nyáron a napi kenyerünket,
Elég lesz a tétlen, vigasztal — bennünket.*

*Örök egyformaság mindünk az élet,
Az ablakon néha kihallatszik egy ének.*

*Annak is arról szól minden kiesi verse:
„Véghetetlen nagy az Isten dicsősége!”*

Irtó: VÁRI JULIA (Reformátuskövesháza.)

Berki Gyula dr. felépült súlyos betegségéből. Berki Gyula dr., a *Keresztény Kisgazda, Földmives és Polgári Párt* nagy tekintélynek örvendő tagja, a *nagyatádi választókerület országgyűlési képviselője*, rendkívül súlyos gyomorbetegséggel hónapokig betegeskedett, részint egy fővárosi szanatóriumban, részint otthonában, a baranyamegyei *Siklóson*. Berki Gyula, — hála a gondos kezelésnek és szeretetteljes ápolásnak — hosszas és kínos betegségéből teljesen felgyógyult és a karácsonyi ünnepek előtt felutazott a fővárosba, hogy résztvegyen a képviselőház szünet előtti ülésén. Berki Gyulát barátai és tisztelői igen nagy örömmel üdvözölték és felgyógyulása alkalmából elhalmozták szerencsekívánataikkal. Berki Gyula barátai előtt kijelentette, hogy a képviselőház karácsonyi szünete után nyomban megkezdí képviselői és publicisztikai tevékenységét.

A népszavazás ünneplése Sopron-megye közgyűlésén. A soproni népszavazás tízéves jubileuma alkalmából rendezett ünnepségeket méltó módon zárta be Sopron vármegye törvényhatósága december hó 15-én tartott kettős közgyűlése. A vármegye törvényhatósága először diszközgyűlés keretében leleplezte *Horthy Miklós* Kormányzó Ur tízéves jubileuma alkalmából megfeszített életnagyságú képét. Vitéz *Simon Elemér* főispán megnyitójá után *Ótvös Lajos* országgyűlési képviselő mondott ünnepi beszédet, majd pedig *Gévay-Wolff Lajos* alispán a vármegye nevében átvette a kormányzó képét. A diszközgyűlés után rendes közgyűlés volt, amelynek során a törvényhatósági bizottság megemlékezett a soproni népszavazás tizedik évfordulójáról. *Óstör József* országgyűlési képviselő beszéde után *Höggécsi Pál* vármegyei főjegyző javaslatára a közgyűlés határozati javaslatban emlékezett meg a népszavazás évfordulójáról és mindazoknak érdemeiről, akik hazafias magatartásukkal a népszavazás eredményének kivívásához hozzájárultak.

A képviselőház elnöke a szegényekért. *Almásy László* házelnök, a pomázi választókerület képviselője, a napokban *Zhoray Géza* dr., a pomázi kerület főszolgabírójának kezébe *ötszáz pengőt* küldött, abból a célból, hogy azt választókerületében az inségesek között ossza szét.

Pap Géza báró kitüntetése. *Horthy Miklós* Kormányzó Ur, a miniszterelnök előterjesztésére *Pap Géza* báró felsőházi tagnak, a Magyar Földhitelintézetek Szövetsége vezérigazgatójának *közgazdasági élet terén szerzett kiváló érdemei elismerésül az I. osztályú magyar érdemkeresztet adományozta*. Pap Géza báró kitüntetése, amelynek révén a magyar közgazdasági élet kiváló vezéregysége *kegyelmes címet* kapott, osztatlan megelőzést keltett gazdasági körökben.

Olesóbb lett a szivar. A pénzügyminisztérium december hó 20-tól kezdődően leszállította a forgalomban lévő szivarfélék árát. A mérséklés következtében a középfinom szivarok közül a *Cuba* szivar 16 fillér, a *Jovides* darabja 11 fillér, a *Portorico* 16 fillér, a *Cigarillos* darabja pedig 7 fillérbe kerül. A kevésbé finom szivarok között az ugynevezett egyes külföldi szivarok darabja a csökkentés következtében 9 fillérbe kerül, míg a most forgalomba hozott *Faintos* szivar ára darabonként 6 fillér. A nikotinmentesített szivarok ára december 20-ától kezdődően hasonlóképen csökkent. Az olesóbb szivarfajtákon kívül csökkentették a finom szivarok árát is. A csökkentés az egyéb dohányárúkra és szivarfélékre nem vonatkozik.

Két szobrot ajándékozott Rothermere lord Magyarországnak. Budapest székesfőváros törvényhatósága december hó 18-án tartotta rendes közgyűlését, amelyen Ripka Ferenc dr. főpolgármester bejelentette, hogy Rothermere lord két szobrot ajándékozott Magyarországnak. Az egyik szobor a magyar gyászt fejezi ki, alkotója Emile Guillaume híres párisi szobrászművész. A magyar gyász szobrát a nemes lord a fővárosnak ajándékozta és kérte a főpolgármestert, hogy a szobrot Budapest valamelyik térére helyezze el. Bejelentette a főpolgármester azt is, hogy Rothermere lord Debrecen városának is ajándékozott egy szobrot. A Debrecennek szóló szobor a megcsönkített Magyarországot ábrázolja. A nagylelkű adományért a főváros közgyűlése jegyzőkönyvében mondott köszönetet Rothermere lordnak.

Emelték a kenyér árát. A budapesti sütőipartestület árszámitó bizottsága hosszas tanácskozás után december hó 19-én reggeltől kezdődően kilogrammonként négy fillérrel fel emelte a kenyér árát. A sütőipartestület a kenyér áremelését azzal indokolja, hogy a buza kismértékű drágulása következtében a liszt aránytalanul megrágult. Az újabb drágítás következtében a fővárosban a félbarna kenyér ára december 19-től kezdve 44 fillér, a barna kenyér ára pedig 38 fillér kilogrammonként. A fehér sütemény ára változatlanul a 6 fillér darabonként.

Szalmaszálkozta betegségben meghalt egy gazda. Kiszely János szarvasi gazdálkodó még a nyáron szalmaszálalattal vett a szájába, amitől a sugárgombának nevezett ritka betegséget kapta meg. A betegség lassan elterjedt egész belsejében s az orvosok sem tudtak segíteni a szerencsétlen gazdálkodón, mert a beteg orvosságát még nem ismerik. Kiszely a napokban hosszas szenvedés után elhunyt. Állítólag Kiszely a második, aki Magyarországon belepusztult a sugárgomba betegségbe.

Meggyilkolták és kirabolták a lengyeltői trafikოსnéét. Egy elvetemült ember december 17-én éjszaka meggyilkolta özvegy Simák Mártonné hetvenöt éves lengyeltői trafikოსasszonyt. A gyilkosságot a lengyeltői csendőrség vette észre, aki megállapította, hogy a merénylő tettes az öregasszonyt késsel leszúrta, majd pedig felforgatta és kifosztotta az üzletet. A nyomozás során kiderítették, hogy az öregasszony a gyilkosság előtt néhány nappal felmondotta az egyik kaposvári banknál lévő tizenháromezer pengő összegű betétjét. Valószínűnek látszik, hogy a gyilkosnak tudomása volt a pénzről és azt akarta megkaparintani. A bank a betétet még nem utalta át az asszonynak s így a gyilkos a tizenháromezer pengő helyett csak a fiókban lévő aprópénzt, bélyeget és nagyobb mennyiségű dohánnyárut rabolt el az üzlethöz. A csendőrség december 19-én éjszaka Nagykanizsán elfogta Szabó Kálmán harmincnyolc éves sánta szabómestert, aki rövid vallatás után bevallotta, hogy ő gyilkolta meg az öreg trafikოსasszonyt. A csendőrség Szabó Kálmánt a vallomás után letartóztatta.

Munkanélküli tüntetés a fővárosban. A szociáldemokrata párt hivatalos lapjának felszólítására a munkanélküliek december hó 17-én délelőtt naggyűlést akartak összehívni Budapesten, az Eskü-téren. A rendőrség a munkanélküliek gyűlését betiltotta, de a filalom ellenére számos munkanélküli tüntető sétát rendezett a Belvárosban. A rendőrség nagy készültséggel vonult ki a gyülekezés helyére és a tüntető suhancokat elfogta. Közel ezer tüntetőt állítottak elő a főkapitányságon, ahol igazoltatás után a legtöbb suhancot elbocsátották, azonban az eljárást megindították ellenük.

Nagyszerű ugrás si-talpakon.

Felhívjuk a nagyérdemű gazdaközönség figyelmét az 1884. óta fennálló Nagy Ignác budapesti cégére, melynél úgy a szőlő-, mint a borgazdaságban szükséges gépek, eszközök, valamint borkezelési anyagok legjobb minőségben és legolcsóbban beszerezhetők. A cég az 1928. évi Szombathelyi Mezőgazdasági és Ipari Kiállításon aranyéremmel, valamint az 1930. évi Tavasszi Mezőgazdasági és Állatvásáron diszoklevéllel lett kitüntetve.

Ipari tanfolyamok a fővárosban. A budapesti magyar királyi állami felsőiparisiskolában 1932. január 11-én lokomobil- és cséplőgépező tanfolyam nyílik, mely tizenkét hétig tart. Tanítás szombat kivételével minden hétköznap este 6 órától 8 óráig tart. A tanfolyam díja huszonkilenc pengő. Motorkezelői tanfolyam nyílik január 11-én este félhét órakor. A tanfolyam hat hétig tart és díja husz pengő. Autogénhegesztő-tanfolyam január 1-én este félhét órakor nyílik a felső iparisiskolán és két hétig tart. Tandíja harmincnyolc pengő. Január 7-én női szabóipari és férfi szabóipari szakrajztanfolyam kezdődik az iparisiskolán, január 10-én pedig cipészipari szakrajztanfolyam kezdődik. A tanfolyamok díja huszonhat-harmincöt pengő. A tanfolyamokra a budapesti magyar királyi állami felsőipari iskola irodájában (Budapest, VIII., Népszínház-utca 3. szám alatt) lehet beiratkozni.

Felgyújtatta tanyáját, hogy megkapja a biztosítást. Néhány nappal ezelőtt Sászentlászlón kigyulladt Tóth László gazdálkodó tanyája s a tűz következtében száz métermázs roszszalma elégett. Ugyanakkor tűz volt a szomszédos Csitári István tanyáján is, ahol a szalmakazal porig legett. A csendőrség nyomozni kezdett a gyanus kettős tüzeset ügyében és megállapította, hogy a gyújtogatást Kürtösi Sándor földmives követte el. Kürtösi bevallotta, hogy a gyújtogatást Tóth felbujtására követte el, aki a tűz révén akart hozzájutni a biztosítási összeghez és ötven pengőt ígért Kürtösinek a gyújtogatásért. Kürtösi vallomásában még elmondotta, hogy Csitári István tanyáját azért gyújtotta fel, hogy a biztosítási család gyanuját elterelje Tóth Lászlóról. A csendőrség Kürtösit és Tóth Lászlót letartóztatta.

Nagy kedvezmény a Vasárnap előfizetőinek és olvasóinak Szibéria a nagy temető című Mészöly Jenő ny. ezredes kiadásában megjelent könyv beszerzésénél! A könyv bolti ára 3 pengő helyett a lap kiadóhivatala útján kapható 1 pengőért, az összeg, valamint a portóköltség előzetes beklődése ellenében. A könyvben a szerző a hadifoglyok pusztulását, az orosz forradalom rémségeit, a cári család meggyilkolását írja le. A könyv piac legérdekesebb olvasmánya. Vegye igénybe a páratlan kedvezményt, melyet a Vasárnap ezzel nyújt.

Bortömlők,

borsajtók,
permetezőgépek,
borszivattyúk,
seprőprézsákok,
borderítőik, címkék, dugók
jutányon áron kaphatók.

Valamint összes egyéb pincegazdaság eszközök.

Nagy Ignác

szőlészeti és borászati gépek és eszközök lerakata.
Budapest, VII., Károly király-ut 9.

Alapítatott: 1884.

Telefon: J. 415-15.

A SÁTÁN

▼ REGÉNY

▲ IRTA: DIVÉKY ISTVÁN.

(13. közlemény.)

— Tudod-e, hogy a Sátán ölte meg Styx professzort?
— kérdezte hirtelen Pat.

Jack Red összerezett.

— A professzornak... — tördelte lassan — meg kellett... hálnia...

— Kellett?

— Igen... meg kellett hálnia... mert csak ő tudott a Titmit kincséről...

— A Titmit kincséről?

— Igen... Csak ennyit tudok... Styx professzor ismerte valamilyen kincs rejtékelyét s mert a Sátán elhatározta, hogy megszerzi azt a kincset, meg kellett hálnia a professzornak... A Sátán nem beszélt róla, csak annyit, hogy ezer dollárt ígért fejénként, ha megtalálja a Titmit kincset.

— Hol az a kincs?

— Nem tudom.

— Ne hazudj!

— Esküszöm!

— Utoljára kérdelem: hol a Titmit kincse?

A fogoly belenézett Pat vésztjósól szeméibe, azután megcsuklott.

— Csak annyit tudok, hogy valahol Szumatrában... Valahol a keleti partvidéken...

Ennyi elég volt a detektívnek...

IX. Fejezet.

Jimmy kalandja.

A malakkai félsziget legdélibb sarkában fekszik Szingapur, Ázsia legfontosabb kikötője. Három világrész népei: európaiak, ázsiaiak és ausztráliaiak keverednek itt össze bizarr összevisszaságban, angolok, franciák, kínaiak, hinduk, malajok, szingalézok s Ausztrália szigetvilágának százféléi törzsei élnek itt tarka, színes egyvelegben, e kikötőben öt világrész hajói pihennek meg s a szurtos matrőzkorcsmában a földkerekség minden nemzetének fiai verik el a keservesen megszerzett pénzt eszevesztett dorbézolásban.

A trópusi levegő fülledtsége ráfekszik az agyakra s az örjítő hőségben kábultan teng-leng a kikötőváros sok ezernyi idegen vendége. Az agy eltompul, a vér lobog s perzsel a szenvedély, hangos a részeg jókedv a szingapuri katlanban, az éjszakában rekedt, durva énekszó szakad ki a pálinkára s kéjre szomjas torkokból, női ének rikácsol, villan a kés és bugyborékol az ömlő vér...

Szingapur... Ázsia... Trópus... Az Egyenlítő világa...

A sok nyomoruságos csapszék között is a legnyomoruságosabb, a legelriasztóbb az Aequator korcsma volt a tengerparton. Őt világrész söpredéke adott itt éjszakánként találok részeg fővel, mert ez a csapszék arról is nevezetes volt, hogy józan ember itt még sohasem fordult meg. Aki vendége volt az Aequatornak, azt nyugodtan bilincsbe lehetett volna verni, — és éppen ez a veszedelmes híre védte meg az Aequator-t a rendőrség látogatásától, mert egész Hátsó-Indiában nem akadt rendőr, aki be merte volna tenni a lábát a félelmetes korcsmába.

Tudta ezt mindenki, akinek oka volt kerülnie a rendőrséget s talán ezért volt ilyen népes, látogatott az Aequator, mert Szingapurban, ahol öt világrész kalandorai kötnek ki, a kellenél jóval több gazfickó vet horgonyt...

Az Aequator gazdája egy félszemű kínai volt, akiről

az első pillanatra leritt, hogy megérdemli az akasztófát, vendégei lelkületének megfelelően rendezte be csapszékét. Maró, mérges italok mellett az ópium gyilkos mómora is várta itt a vendégeket s emellett tudott dolog volt, hogy mindenféle gaztetű toborozni lehetett mindenre elszánt fickókat e füstös, áporodott levegőjü, sötét szobákban. A szingapuri rendőrség már régóta figyelte Szucsongot, az Aequator gazdáját s ha lehetett volna, az első kinalkozó alkalommal rátette volna a kezét, de a ravasz, félszemű sárga nagyon vigyázott magára s nagyon vigyázott rá a testőrsége, a csupa akasztófára érett gazfickók-ból összeverbuvált. Sohasem mutatkozott egyedül, hű testőrei mindenhová elkísérték s a legvakmerőbb rendőr is tudta, hogy botorság lenne akármit is csinálni Szucsong ellen, mert buzgóságának s lelkiismeretességének könnyen tőrzsúrás lett volna a jutalma.

Ezen a fülledt éjszakán, amikor súlyos verejték-cseppek gyöngyöztek a homlokokon, egy fiatal tengerész dorbézolt az Aequatorban. Bőkezűen szórta a pénzt, mindenki a vendége volt, ott pedig ugyancsak sokan szorongtak. Világjárt suhancnak látszott, legalább is elképesztő meséket mondott bolyongásairól s kalandjairól, amelyek a földkerekség legkülönbözőbb tengerein estek meg vele. Szórta a pénzt, ami nagy tekintélyt adott neki, mert itt mindenki tudta, hogy akinek pénze van, az nem tisztességes munkával szerezte azt. A bűnnek pedig nagy megbecsülésben volt része az Aequatorban...

A fiatal matrőz böbeszédű fickó lehetett, mert inkább fecsegett, mint ivott. De — a cimborái megállapítása szerint — „jó pofa“ volt, mert elképesztően tudott hazudni s emellett úgy hazudott, mintha maga hinné legjobban, hogy igaz, amit mond.

— Bizony, cimborák, — pergett a szájából a szó — akkor mindnyájan azt hittük, hogy nem érzük meg a reggelt s hogy hamarosan beadjuk a kulcsot. Amikor az a rémisztő nagy hullám jött, engem lesodort a fedélzetről és messzire elvitt a hajótól, de a következő hullám aztán szépen visszavitt... Persze, ti azt hiszitek, hogy most már szépen kikötöttem... A fenét! Hullám egy pillanatra letett a fedélzeten, aztán egy másik, még mahometebb hullám ismét felkapott és lehuppantott a fedélzetről. Elvitt egy jó kőhajításnyira s megtáncoltatott, hogy már azt hittem, kirázza belőlem a lelket. Bizony, ezekben a pillanatokban nem mertem volna hinni, hogy valaha még itt ülök tiveletek, akik persze azt hiszitek most, hogy mindez csak mese. Pedig hát nem az... De hallgassátok meg a végét... Mikor már alaposan megfürdöttem, hogy még a szívem is nedves lett, jött egy másik hullám és szépen visszarakott a hajóra.

(Folytatjuk.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

B. Gy., Főveny. Rejtvényei jók; közlünk belőlük. — Ifj. K. A., Dőge. Sor kerül valamelyikre. — Ifj. L. F., Szalafő. Jók. — Ifj. Cs. N., J. Valamennyi bevált. — Cs. I., Vizvár. Érdekes cikket legközelebb közölni fogjuk. — A földreform-földök hátraléka ügyében hozzánk küldött levél írójának azt válaszoljuk, hogy — sajnálatunkra — névtelen levelekkel nincs módunkban foglalkozni. — D. P., Tata. Magunk is érezzük annak a helyzetnek súlyát, amiről Ön ír, de a mai viszonyok között — fájdalom — nem tudunk változtatni rajta. — Sz. I., Geneshát. Rejtvényei jók. — F. A., Dévaványa. Mai számunk közli egyik versét. — T. L., Kerkanémetfalva. Rejtvényét közölni fogjuk. — K. E., Gógánfa. Jók. — I. J. és I., Bácsa. Közlünk belőlük. M. I., Csákvár. Valamelyikre sor kerül.

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. Hány éves kortól vesznek fel filmszínész iskolába. 2. Mi szükséges ahhoz, hogy valaki erdész lehessen és hol van ilyen tanfolyam? 3. Lesz-e felvétel a jutasi állásitképző iskolában? (N. N.)

Felelet: Filmszínészeknél a kor nem határoz, egyedül a tehetség. Állami filmszínész iskola nincs, magániskolák vannak. Ilyen például Lenkei Zsigmond filmiskolája, Budapest, VII., Dohány-utca 37. 2. Erdész akkor lehet, ha elvégzi a Sopronban lévő magyar királyi bányamérnöki és erdőmérnöki főiskolát. A főiskolára való felvételhez érettségi szükséges. Erdőr lehet az, aki elvégzi a magyar királyi erdőéri és vadéri iskolát. Ilyen van Esztergomban és Szegeden (Királyhalom 2.) Tájékoztató végett tessék az iskola igazgatójához fordulni. 3. Kérdezze meg a Kinizsi Pál magyar királyi állásitképző iskola igazgatóját, Jutas, Veszprém megye.

Kérdés: Hol van Budapesten a postavezérgazgatóság? (V. I. Pécsaranyos).

Felelet: 1., Krisztina-körut 12.

Kérdés: Hol lehet Budapesten hónapszámra teherautót bérelni? (Sz. I. Kiskunhalas).

Felelet: Forduljon a következő cégekhez: Csizmadia testvérek, V., Váci-ut 148., Laykauf Gábor, II., Lövőház-utca 26., Autófuvarozási Rt., V., Koráll-utca 4.

Kérdés: 1914. évi ezer korona hadikölcsönöm van. A kötvény után 1919-ig kaptam kamatot, azóta semmit sem fizettek, hára forduljak? (P. A. Csabesüd).

Felelet: Az ötezer koronán felüli hadikölcsönjegyzők részére a népjóléti minisztérium évenként segélyt ad. Az ötezer koronán aluli hadikölcsönjegyzők egyelőre nem részesülnek segélyezésben. Türelemmel várjon, ha a gazdasági viszonyok javulnak, a kisebb hadikölcsönjegyzőkre is sor kerül.

Kérdés: Melyik öt magyar könyvet érdemes elolvasni az Ember tragédiáján kívül? (Sz. I. Domoszló).

Felelet: Kérdése meglehetősen fogas, mert Madách örökbecsi remekművén kívül is több, mint öt magyar könyvet érdemes elolvasni. Vannak, akik az első öt könyv közé a következőket sorozzák: *Gárdonyi Géza: Egri csillagok, Jókai Mór: Az új földesúr, Arany János: Toldi trilogiája, P. Gulácsy Irén: Fekete völgy és Herczeg Ferenc: Pogányok című munkáját, nem szólván minden idők legnagyobb költőjéről, Petőfőről, akinek összes munkáit elsősorban kell elolvasnia minden magyar embernek. A felsorolt könyvek kiadóhatalunk útján beszerezhetők.*

Kérdés: Hol kaphatok sakkozáshoz való könyvet? (Ifj. B. I. Szigetszentmiklós).

Felelet: Kiadóhatalunkban megkaphatja a Modern sakk című könyvet, melynek ára 3 pengő.

Kérdés: Hol kaphatok vízfestésről és olajfestésről szóló könyvet? (Cs. J. Kisdozsa).

Felelet: Kiadóhatalunkban megkapható a Háziipari festészet könyve, amelynek ára 50 fillér.

Kérdés: Hol van a Dunántulon téli mezőgazdasági tanfolyam? (F. K. Vasvár).

Felelet: Szombathelyen és Pápateszén. A mezőgazdasági iskola felvételi kelleke: kifogástalan előélet, elemi iskolai képzettség, egészséges testalkat és tizenkét-huszonegy éves életkor. Az iskolák tanulási ideje november elején kezdődik.

Kérdés: Lovam a jászol szélét rága. Mi lehet ennek az oka, hogyan lehetne megszüntetni? (V. F. Gombolyag).

Felelet: Ha az állat megfelelő sőt kap, akkor a rágás arra vezethető vissza, hogy iztelen, alsónyi anyagokban szegény takarmányt kap és az istállóban unatkozik. Lehetőleg adjon szénát és abrakkeveréket. A zöldtakarmányozás kezdetén a rossz szokás megszűnik.

Kérdés: Harminchat éves hadirokkant vagyok, tancmester akarok lenni, hára forduljak? (L. B. Hódmezővásárhely).

Felelet: Tancmester az lehet, aki elvégzi a tancmesteri tanfolyamot, amelyet a belügyminisztérium Budapesten, IV., Kálvin-tér 5. szám alatt lévő tanciskolában rendez. A tanfolyam hat héti tart s díja vizsgálatlaltal együtt 120 pengő. Forduljon a tanfolyam igazgatójához.

Kérdés: Hogyan kell járatt olajból kocsikenőcsöt készíteni? (F. J. Bakonyiszentlászó).

Felelet: A fáradt olajhoz kilogrammonként 10–12 deka-gramm oltott meszet keverjen s a keveréket félnapon át hagyja állni.

Kérdés: Majorannál akarok termelni, hol kaphatok megfelelő vetőmagot? (K. V. B. Koppány).

Felelet: Forduljon Mauthner Ödön Magtermelő Részvénytársasághoz, Budapest, VII., Rottenbiller-utca 37., vagy a Magyar Magtényező Részvénytársasághoz, Budapest, IV., Kosuth Lajos-utca 3.

Kérdés: Milyen iskolai végzettség szükséges a kistejgyűjtő tanfolyamokhoz való felvételhez? (U. K. Cegléd).

Felelet: Irni-olvasni tudás és négy elemi iskola elvégzése. A tanfolyam helye: Pesterzsébet, Török Flóris-utca 12/a. A felvételi kérvényt a földművelésügyi minisztériumnál kell benyújtani.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

kedd világtáj I csecsemő ágya
(- ó)

E E
E
E E

(Beküldte Ádám Sándor Sajómercsésről.)

2. Szórejtvény.

gabonát ó ó „Maros vize folyik
kaszál ó csendesen...“ A

(Beküldte Peti János Somogyiszentmiklósról.)

3. Betű- és szórejtvény.

4 T $\frac{o}{a}$ K

(Beküldte Frauenhoffer Ferenc Szarvásról.)

4. Pontrejtvény.

K . n . i . i . a . ó . s . b . m . ó

(Beküldte ifj. Balázs Elek Harsányból.)

5. Szórejtvény.

a cukorfajta $\frac{eszme}{a}$ szór VE

(Beküldte Illés Ferenc Fonyódról.)

6. Szórejtvény.

kutyafajta
ku=ta

(Beküldte ifj. Tomassovszky Mihály Nyiregyházáról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő évi 3-ik számban közöljük.

Az 50-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Régiségek.** 2. Szórejtvény: **Távolból.** 3. Szórejtvény: **Nekem már mindegy.** 4. Szórejtvény: **Francia négyes.** 5. Szórejtvény: **Lenváson.** 6. Szórejtvény: **Baraktábor.**

Helyesen megfejtették: Szánthó István, Gachal Annuska, Fekete János, Balogh Éva, ifj. Kovács István, Guth Károly és neje, Somogyi József, Tömösváry Imre, Katona István, Kovács Bálint, Kántor Albert, Bánfy Gyula, Kecskés Béla, ifj. Kovács István, Nagy Árpád, Veres Géza, Ötvös Károly, Kelemen József, Szekeres István, ifj. László Ferenc, Hantos József, Várnai László és Bogár Péter.

Jutalomkönyvet nyertek: ifj. Kántor Albert (Döge), ifj. László Ferenc (Szalafő) és ifj. Kovács István (Rábaszentmihály), Guth Károly és neje (Budapest) és Katona István (Szombathely).

Az 51-ik számban közölt rejtvények megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, jövő héten közöljük.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

December hó 27-én, vasárnap.

Kirakodóvásár: Senyeháza.

December hó 28-án, hétfőn.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Enying (sertésvásár bizonytalan), Mezőcsát, Tápíószele, Zalaegerszeg (sertésvásár bizonytalan).

December hó 29-én, kedden.

Nincsen vásár.

December hó 30-án, szerdán.

Ló, marha- és sertésvásár: Mindszent.

December hó 31-én, csütörtökön.

Kirakodóvásár: Mindszent.

Január hó 1-én, pénteken.

Sertés- és kirakodóvásár: Buj. — Sertésvásár: Aszód.

Január hó 2-án, szombaton.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Somogyásmon (sertésvásár bizonytalan), Szentkúnes.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak december hó 21-én.)

GABONATÖZSDE

KÉSZÁRUPIAC

A készáruipiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valószínű forgalmi árát jelentik. Budapesten.

Buza: Tiszai 77 kg-os 13.30—13.80, 78 kg-os 13.45—13.95, 79 kg-os 13.60—14.10, 80 kg-os 13.70—14.20; felsőtiszai 77 kg-os 12.15—12.40, 78 kg-os 12.30—12.55, 79 kg-os 12.45—12.70, 80 kg-os 12.55—12.80; járszagi 77 kg-os 12.10—12.35, 78 kg-os 12.25—12.50, 79 kg-os 12.40—12.65, 80 kg-os 12.50—12.75; dunántúli 77 kg-os 12.55—12.80; pestvidéki és bácskai 77 kg-os 12.20—12.45, 78 kg-os 12.55—12.80; pestvidéki és bácskai 77 kg-os 12.20—12.45, 78 kg-os 12.30—12.60, 79 kg-os 12.50—12.75, 80 kg-os 12.60—12.85 P. — Pestvidéki rozs 14.00—14.10. Egyéb rozs 14.00—14.10. Takarmány-árpa elsőrendű 17.75—18.25, másodrendű 17.50—17.75. Felvidéki sörárpa 20.00—24.50. Egyéb sörárpa 19.00—21.00. Zab elsőrendű 23.00—23.50, másodrendű 22.25—22.50. Tiszai tengeri 13.90—14.00. Egyéb tengeri 13.90—14.00. Korpa 12.75—13.00 pengő métermázsánként.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacra jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Buza márciusra 13.36—13.38, májusra 14.28—14.30. **Ros** márciusra, zrlát 15.15—15.17. **Tengeri** 14.53—14.55 pengő métermázsánként.

A készáruipiac és határidőpiac gabonárait boletta nélkül kell érteni!

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi Rt. heti jelentése.) Az ünnepek előtti héten sem mutatkozott élelmebb külföldi érdeklődés és ez a belföldi forgalomra is visszahatott. Löheremag továbbra is szilárd, a kínálat a csekély, ára némileg emelkedett. Lucernamag esendesebb, a kínálat a termelők részéről megelégtelt, a piacra került tételek könnyen találtak elhelyezést. Baltacimnag állandóan igen szilárd, nyulszapukamag szintén. Tavaszki búkköny áremelkedése nem folytatódott, mult heti jegyzése változatlan, a kereslet jó. — A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos jegyzései 100 kilónként, nyersáruért, budapesti paritásában: Káposztarepce 26—27, köles, vörös 14.50—15.10, vgyes köles 14—14.50, lucernamag 78—90, löhere 145—155, tavaszki búkköny 26—28, lenmag, elsőrendű 27—28, lenmag, másodrendű 25—25.50, Viktória-borsó 26—30, zöldborsó 25—29 pengő.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 46—52, duplanullás finom tésztliszt 42—46, nullás 42—46, kettős főztliszt 40—42, négyes kenyérliszt 38—40 fillér kilogrammonként.

Vágómarhavásár. Ökör közép 50, gyenge 39—49, bika közép 49, gyenge 35—40, tehén legjobb 74, közép 42—58, gyenge 32—40, növénydek 36—47, csontoznivaló 22—26 fillér kilogrammonként élőszulban.

Sertésvásár. Könnyű 72—84, közép 84—88, nehéz 90—98, prima keresztvetett 92—94 fillér kilogrammonként élőszulban.

Husvásár. Marhahus a nyílt piacokon: Rostélyos, vastag hátszin, felsál, fehérpecsenye, hosszú, gömbölyű felsál 140—280, fartó, lapocka, puha hátszin 140—260, szegye, dagadó 100—140, gulyásnak való 80—160 fillér kilogrammonként. — **Borjúhus:** Felszeletelt comb 220—320, sütnivaló 120—280, porköltnek való 90—160 fillér kilogrammonként. — **Juh- és bárányhus:** Juhcomb 100—160, gerinc, lapocka 80—120, porköltnek való 60—100, hátulja 240, eleje 180 fillér kilogrammonként. — **Fertéshus:** Friss karaj 170—230, friss comb, tarja, lapocka 140—160, friss oldalas 140—160, füstölt sertéshus, helybéli karaj, lapocka, tarja, oldalas 180—260, vidéki 220—320, olvasztani való szalonna 140—176, sózott kenyérszalonna 170—200, füstölt 170—220, hárj 156—180, zsíros tepertő 180—200, helybéli sertésszár 180—192 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyuk 180—320, csirke 90—250, rucá 180—240, pulyka 300—500 fillér darabonként. — **Leölt állatok:** Tyuk 140—200, csirke 140—260, káppan 220—260, hizott rucá 140—170, sovány 120—130, lud, hizott 140—170, sovány 130, pulyka, hizott 160—200, sovány 130—150, ludmáj 400—1000, ludzsír és hárj 180—220 fillér kilogrammonként. — **Tojás:** Friss teafőjás 13—15, főzőtojás 9—12 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Nyul, bérben, darabonként 200—400, kitéfve, bőr nélkül 130—150, szarvascomb 200—260, gerinc 250—450, lapocka 100—160, többi része 60—80, őzgerinc 500, comb 280—300, többi része 60—100, vaddisznógerinc 200—240, comb 200—240, többi része 50—150 fillér kilogrammonként, facán 200—300, fogoly 100—160, fenyvesmadár 90—100 fillér darabonként.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Harcsa 280—500, ponty 140—200, kárász 100—140 fillér kilogrammonként. — **Rák:** Foyami rák 18—20 fillér darabonként.

Tej és tejtermék. A nyílt piacokon: Teljestej 30—34, lefőlőzött 16, aludttej 100, tejszín 240—280, tejföl 120—200, centrifugált teavaj, tömbben 320—360, 10 dekás csomagolásban 360—440, főzővaj 260—320, szedett vidéki 260—320, tehénturó 80—100, sovány tehénturó 40—70, juhturó 180—240, keverturó 140—200, sajt, ementáli, hazai 280—500, trappista, hazai 180—280 fillér kilogrammonként.

Száraz főzelék és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lencse 28—80, borsó, hántolt, feles 42—80, bab, fehér, aprózemu 24—32, nagyszemű 40—120, szines 34—48, finom árpakása 70—100, durva 46—68, tojásos tarhonya 96—140 fillér kilogrammonként.

Zöltség. A nyílt piacokon: Sárgarépa 10—16 fillér kilogrammonként, zeller zöldjével, udjóság, darabja 4—20, zeller kilogrammja 26—36, petrezselyem kilogrammonként 14—20, kalarábé darabja 3—10, kevert zöldség 16—24, kalarábé, őszifajta 24—30, karfiol 30—60, vöröshagyma, makói 32—38, közönséges 32—38, fokhagyma zöldjével, esomója 40—80, fehérrépa, savanyított 36—40, cékla 14—26, fejeskáposzta, hazai 12—18, savanyított káposzta 36—40, kelkáposzta 16—26, kelbimbó 80—100, vöröskáposzta, hazai 20—36, fejessaláta, hazai 5—12, fodorassaláta, hazai, darabonként 10—30, galambgye-saláta 140—240, torna, hazai 40—140, ősz rózsaburgonya 14—16, nyári róza 18—20, Ella 12—14, közönséges 10, kifíli 18—24, tömör eszpergekomba 200—300, szárított gomba 600—1000 fillér kilogrammonként, feketeterék kilogrammonként 16—20, hónaposretkek csomója 12—20, ecetben savanyított uorka 100—140, vizes 60—80, savanyított paprika kilogrammja 100—140, süttők kilogrammja 14—20, főzőtök kilogrammja 16—20, tök, gyalult, kilogrammja 32—40, paradicsom, konzerv, literje 80—100, sóska 40—100, paraj, tisztított 16—36, gyökeres 10—20 fillér kilogrammonként.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 60—160, közönséges 24—80, rétesalma 36—60, nemes fajkörte 80—200, közönséges 40—100, bírsalma 30—60, télire eltett csemeszölgő 70—180, közönséges szőlő 26—70, gesztenye 40—80, szilvaiz 120—160, gyümölcsiz 140—320, keményhéjú dió 70—110, dióbél 260—329, mogyoró, héjazott 440—480, mandula, héjazott 480—640 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes nemes-paprika 300—365, felédes, gulyás 280—320, rózsapaprika 140—280, erős 160—200, kereskedelmi 100—160, kék mák 92—120, pergetett méz 120—160, háziszappan 120—160, közönséges szappan 96—120 fillér kilogrammonként.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára december hó 21-én. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. **Egy pengőnél többre kerül egy darab:** Angol font 19.15 (19.55); dollár 5.70 (5.73); hollandi forint 2.30 (2.31); német márká 1.35 (1.36); svájci frank 1.10 (1.11) pengő. **Egy pengőnél kevesebbre kerül egy darab:** Csehkorona 16.94 (17.04); szerb dinár 10.13 (10.21); francia frank 22.40 (22.00); lengyel zloty 63.85 (64.35); oláh leu 3.45 (3.54); olasz lira 28.75 (29.05) fillér darabonként.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FABAGÓ ALADÁR.

Europa Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság (Igazgató: Schmidek Tibor dr.), Budapest, Ó-utca 12.